

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้วิธีการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ประเภท
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ที่ส่งผลต่อการตกแต่งตัวเลขในงบการเงิน
ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่ม
ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง

FACTORS AFFECTING THE SELECTION OF PROPERTY, PLANT
AND EQUIPMENT REVALUATION INFLUENCING
DISCRETIONARY ACCRUALS OF LISTED COMPANIES IN REAL
ESTATE AND CONSTRUCTION SECTOR IN STOCK EXCHANGE
OF THAILAND.

ฐิติวี ล้อวงศ์รัตนากอร์

THITTAWEE LORWONGRATTANAKORN

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
สาขาการบัญชี (บัณฑิตศึกษา) คณะบริหารธุรกิจ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

พ.ศ. 2557

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้วิธีการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ประเภท
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ที่ส่งผลกระทบต่อการตกแต่งตัวเลขในงบการเงิน
ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่ม
ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง

FACTORS AFFECTING THE SELECTION OF PROPERTY, PLANT
AND EQUIPMENT REVALUATION INFLUENCING
DISCRETIONARY ACCRUALS OF LISTED COMPANIES IN REAL
ESTATE AND CONSTRUCTION SECTOR IN STOCK EXCHANGE
OF THAILAND.

ฐิติวี ล้อวงศ์รัตนากร
THITTAWEE LORWONGRATTANAKORN

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
สาขาการบัญชี (บัณฑิตศึกษา) คณะบริหารธุรกิจ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
พ.ศ. 2557

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ชื่อ นามสกุล นางสาว ฐิติวี ล้อวงศรัตนากร
ชื่อปริญญา บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
สาขาวิชา การบัญชี
คณะ บริหารธุรกิจ
อาจารย์ที่ปรึกษา ดร.พรปวีณ์ ชาญสุวรรณ

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระได้ให้ความเห็นชอบการค้นคว้าอิสระฉบับนี้แล้ว

..... ประธานกรรมการ

(ดร.อิสราภรณ์ หนูผล)

..... กรรมการ

(ดร.พิรุณญาณ์ คานะโกะ)

..... กรรมการ

(ดร.พรปวีณ์ ชาญสุวรรณ)

คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร อนุมัติให้นับ
การค้นคว้าอิสระฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบัญชี (บัณฑิตศึกษา) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

.....คณบดีคณะบริหารธุรกิจ

ดร.ปริญญา มากสิน

วันที่ เดือน..... พ.ศ.

ชื่อ การค้นคว้าอิสระ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้วิธีการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ที่ส่งผลต่อการตกแต่งตัวเลขในงบการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในกลุ่มธุรกิจอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง

ชื่อ สกุล นางสาวจิตวี ล้อวงศรัตนากร

ชื่อปริญญา บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

สาขาวิชา และคณะ สาขาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ

ปีการศึกษา 2557

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกตีราคาสินทรัพย์ใหม่ ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ที่ส่งผลต่อการตกแต่งตัวเลขในงบการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในกลุ่มธุรกิจอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง ในช่วงระหว่างปี พ.ศ.2554 - 2556 โดยเก็บข้อมูลทั้งสิ้น 294 ตัวอย่าง โดยใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติก (Logistic Regression Analysis) และ t-test ในการทดสอบสมมติฐาน

ผลการวิจัยพบว่า อัตราส่วนแสดงสภาพหนี้สิน และอัตราส่วนการลงทุนในที่ดินและอาคาร ส่งผลต่อการเลือกใช้นโยบายการบัญชีด้วยวิธีการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เลือกใช้นโยบายการบัญชีในการตีราคาสินทรัพย์ใหม่มีรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารในการตกแต่งกำไรที่สูงกว่ากลุ่มบริษัทที่ไม่เลือกใช้นโยบายการบัญชีด้วยวิธีการตีราคาสินทรัพย์ใหม่อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ : การตีราคาใหม่ การตกแต่งกำไร รายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหาร

Independent Study title Factors affecting the selection of Property, Plant and Equipment revaluation influencing discretionary accruals of listed companies in real estate and construction sector in Stock Exchange of Thailand.

Author Miss Thittawee Lorwongrattanakorn

Degree Master of Business Administration

Major program Accounting

Academic Year 2014

ABSTRACT

The objective of this research was to explore factors affecting the selection of property, plant and equipment revaluation influencing discretionary accruals of listed companies in real estate and construction sector in Stock Exchange of Thailand during the period of 2011 - 2013. Data were collected from 294 samples and analyzed by logistic regression analysis and t-test in order to test the hypothesis.

The results revealed that debt and property investment ratios affected the selection of revaluation accounting policies. Furthermore, the research revealed that sample firms selecting property, plant and equipment revaluation had significantly higher discretionary accruals than those firms who applied cost method at 0.05 significant level of statistics.

Keywords : Revaluation, Creative Accounting, Discretionary Accruals

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงยิ่งของ ดร.พรปวีณ์ ชาญสุวรรณ อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ คณะกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระ ดร.อิสราภรณ์ หนูผล และดร.พิรุชญาณ์ คาเนโกะ ซึ่งกรุณาให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษา ตลอดจนให้ความช่วยเหลือแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้มีความสมบูรณ์ พร้อมทั้งคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ต่างๆ ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณบิดา มารดา และทุกคนในครอบครัว ตลอดจนผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานที่มีส่วนสำคัญอยู่เบื้องหลังในการดูแล เป็นกำลังใจ ให้ความช่วยเหลือ และการสนับสนุนในด้านข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาในครั้งนี้

คุณค่าและประโยชน์อันพึงเกิดจากการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ขอมอบแต่ บิดา มารดา ครู อาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่าน หากการค้นคว้าอิสระฉบับนี้มีความผิดพลาดประการใด ผู้ศึกษาขออภัยมา ณ ที่นี้

ฐิติวี ล้อวงศ์รัตนกร

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
Abstract	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพ	ช
1. บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	2
1.3 ขอบเขตของการศึกษา	3
1.4 กรอบแนวความคิด	3
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ	4
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
2.1 มาตรฐานการบัญชี	6
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการใช้มูลค่ายุติธรรมในการแสดงมูลค่าของสินทรัพย์ ประเภทที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์	11
2.3 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการตกแต่งงบการเงิน	12
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	14
3. วิธีดำเนินการวิจัย	22
3.1 ประเภทของงานวิจัย	22

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3. วิธีดำเนินการวิจัย (ต่อ)	
3.2 กลุ่มประชากร และการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	22
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	23
3.4 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์	23
3.5 วิธีการเก็บข้อมูล	28
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล และอภิปรายผล	30
4.1 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้วิธีการตีราคาสินทรัพย์ ใหม่ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ของบริษัทจดทะเบียนใน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่มธุรกิจอสังหาริมทรัพย์และ ก่อสร้าง	30
4.2 การวิเคราะห์การเลือกใช้วิธีการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ที่ส่งผลต่อการตกแต่งตัวเลขในงบการเงิน ของ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่มธุรกิจ อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง	39
5. สรุปผล และข้อเสนอแนะ	49
5.1 สรุปผลการวิจัย	50
5.2 ข้อจำกัดในการวิจัย	54
5.3 ข้อเสนอแนะ	54
บรรณานุกรม	56
ประวัติการศึกษาและการทำงาน	58

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
ตาราง 4.1	แสดงค่าสถิติเบื้องต้นของตัวแปรที่ทำการทดสอบ	31
ตาราง 4.2	แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติก	32
ตาราง 4.3	แสดงค่าสถิติที่ใช้ในการตรวจสอบความเหมาะสมของสมการ	34
ตาราง 4.4	แสดงเปอร์เซ็นต์ของการพยากรณ์ถูกต้องของสมการถดถอยโลจิสติก	36
ตาราง 4.5	แสดงค่าสถิติเบื้องต้นของรายการค่างโดยใช้ดุลพินิจของผู้บริหารในช่วงเวลาที่ทดสอบ 3 ปี (พ.ศ. 2554 - 2556)	39
ตาราง 4.6	แสดงค่าสถิติที่ใช้ทดสอบค่าเฉลี่ยรายการค่างโดยใช้ดุลพินิจของผู้บริหาร ของบริษัทที่เลือกใช้นโยบายการบัญชีด้วยวิธีการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ประเภทที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ เปรียบเทียบกับบริษัทที่ไม่เลือกใช้นโยบายการบัญชีด้วยวิธีการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ประเภทที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ โดยสถิติ Independent Samples t-test	41
ตาราง 4.7	แสดงค่าสถิติที่ใช้ทดสอบการแจกแจงข้อมูลของรายการค่างโดยใช้ดุลพินิจของผู้บริหารและการเลือกใช้นโยบายบัญชี	42
ตาราง 4.8	แสดงค่าสถิติเบื้องต้นของมูลค่าสินทรัพย์รวมในช่วงเวลาที่ทดสอบ 3 ปี (พ.ศ. 2554 - 2556) จำนวน 68 ตัวอย่าง	44
ตาราง 4.9	แสดงค่าสถิติที่ใช้ทดสอบค่าเฉลี่ยของมูลค่าสินทรัพย์รวมของบริษัทที่เลือกใช้นโยบายการบัญชีด้วยวิธีการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ เปรียบเทียบกับ บริษัทที่ไม่เลือกใช้นโยบายการบัญชีด้วยวิธีการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ประเภทที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ โดยใช้สถิติ Independent Samples t-test	45

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
ตาราง 4.10	แสดงค่าสถิติเบื้องต้นของรายการคงค้างโดยใช้ดุลพินิจของผู้บริหารในช่วงเวลาที่ทดสอบ 3 ปี (พ.ศ. 2554 - 2556) จำนวน 68 ตัวอย่าง	46
ตาราง 4.11	แสดงค่าสถิติที่ใช้ทดสอบค่าเฉลี่ยรายการคงค้างโดยใช้ดุลพินิจของผู้บริหาร ของบริษัทที่เลือกใช้นโยบายการบัญชีด้วยวิธีการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ เปรียบเทียบกับ บริษัทที่ไม่เลือกใช้นโยบายการบัญชีด้วยวิธีการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ประเภทที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ โดยใช้สถิติ Independent Samples t-test จำนวน 68 ตัวอย่าง	47

สารบัญภาพ

ภาพ		หน้า
ภาพ 1.1	กรอบแนวคิดที่ 1	3
ภาพ 1.2	กรอบแนวคิดที่ 2	4

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

หลักเกณฑ์การวัดมูลค่าที่มีความยืดหยุ่นตามมาตรฐานการบัญชี เปิดโอกาสให้บริษัทสามารถเลือกนโยบายบัญชีที่เหมาะสมกับบริษัทในการแสดงฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงาน ซึ่งจะส่งผลให้ข้อมูลที่แสดงในงบการเงินมีความแตกต่างกัน เช่นเดียวกับการวัดมูลค่าสินทรัพย์เกี่ยวกับที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ที่สามารถเลือกปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดมูลค่าภายหลังการรับรู้รายการ ได้ 2 วิธี คือ วิธีราคาทุน และวิธีการตีราคาใหม่ โดยวิธีราคาทุน หมายถึง มูลค่าที่จ่ายไปเพื่อให้ได้มาซึ่งสินทรัพย์นั้นๆ และหมายรวมถึงค่าใช้จ่ายต่างๆ ในการจัดหา และเตรียมสินทรัพย์ให้อยู่ในสภาพที่ใช้งาน โดยภายหลังจากการรับรู้รายการที่ดิน อาคารและอุปกรณ์นั้นต้องแสดงด้วยราคาทุนหักค่าเสื่อมราคาสะสม และผลขาดทุนจากการด้อยค่าสะสมของสินทรัพย์ สำหรับวิธีการตีราคาใหม่ คือ ภายหลังจากการรับรู้รายการที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ เป็นสินทรัพย์ หากที่ดิน อาคารและอุปกรณ์นั้นสามารถวัดมูลค่ายุติธรรมได้อย่างน่าเชื่อถือ กิจกรรมต้องแสดงด้วยมูลค่ายุติธรรม ณ วันที่มีการตีราคาใหม่หักด้วยค่าเสื่อมราคาสะสม และผลขาดทุนจากการด้อยค่าสะสมที่เกิดขึ้นในภายหลัง โดยกิจกรรมจะต้องใช้วิธีการตีราคาใหม่กับรายการที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ที่จัดอยู่ในประเภทเดียวกันกับรายการที่เลือกดี และกิจกรรมต้องตีราคาสินทรัพย์ใหม่อย่างสม่ำเสมอเพื่อให้แน่ใจว่ามูลค่าตามบัญชีจะไม่แตกต่างจากมูลค่ายุติธรรม ณ วันสิ้นรอบระยะเวลาบัญชีที่รายงานอย่างมีสาระสำคัญ (สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์, 2558)

การวัดมูลค่าภายหลังการรับรู้รายการทั้ง 2 วิธี ตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 16 เรื่องที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ การใช้วิธีราคาทุนเป็นวิธีที่แสดงให้เห็นถึงมูลค่าด้วยหลักฐานที่มีความน่าเชื่อถือ แต่ก็มีข้อจำกัดในแง่ของการไม่สามารถสะท้อนให้เห็นถึงมูลค่าปัจจุบันของสินทรัพย์ถาวรในแต่ละรอบบัญชีได้ เนื่องจากเมื่อระยะเวลาผ่านไปมูลค่าสินทรัพย์ที่เคยบันทึกไว้ตามหลักราคาทุนย่อมมีมูลค่าที่แตกต่างไปจากวันที่เกิดรายการ เนื่องจากได้รับผลกระทบจากปัจจัยต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นสภาวะที่เปลี่ยนแปลงไป ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น และการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น แต่สำหรับการใช้วิธีการตีราคาใหม่เป็นวิธีแสดงมูลค่ายุติธรรมซึ่ง

สะท้อนให้เห็นถึงมูลค่าปัจจุบันของสินทรัพย์ซึ่งเป็นการให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงิน

ผลกระทบของการที่บริษัทเลือกใช้นโยบายการบัญชีที่แตกต่างกันนั้น มีผลต่อการวิเคราะห์และการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจของผู้ใช้งบการเงิน โดยเฉพาะการวิเคราะห์โดยใช้อัตราส่วนทางการเงิน เพราะข้อมูลในงบการเงินที่ปรากฏตามเกณฑ์การวัดมูลค่าที่ต่างกันจะทำให้อัตราส่วนทางการเงินไม่เหมือนกัน ซึ่งส่งผลให้ตัวเลขในงบการเงินของแต่ละบริษัทมีคุณภาพแตกต่างกัน ทำให้งบการเงินของแต่ละบริษัทเปรียบเทียบกันได้ยากขึ้น และหากผู้บริหารเลือกใช้นโยบายการบัญชีที่ไม่เหมาะสม โดยไม่ได้คำนึงถึงข้อมูลที่เป็นประโยชน์สำหรับผู้ใช้งบการเงินในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ และใช้นโยบายการบัญชีที่เป็นทางเลือกนี้เป็นช่องทางเพื่อตกแต่งตัวเลขในงบการเงิน (Creative Accounting) โดยมีการตกลงกับผู้ประเมินราคาสินทรัพย์เพื่อให้สินทรัพย์ที่แสดงอยู่ในงบการเงินมีการนำเสนอตามความต้องการของผู้บริหาร จะส่งผลทำให้ผู้ใช้งบการเงินเกิดความเสียหายได้

ผลงานวิจัยในอดีตศึกษาเพียงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้นโยบายการบัญชีที่แตกต่างกันเท่านั้น (ณัฐวุฒิ ตันติเศรษฐ, 2547) ดังนั้นในงานวิจัยนี้จึงได้มุ่งเน้นที่จะศึกษา ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้วิธีการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ โดยศึกษาอัตราส่วนทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับฐานะการเงินและผลการดำเนินงาน รวมถึงขนาดของกิจการและประเภทของผู้สอบบัญชี ที่ได้จากการนำเสนอข้อมูลในงบการเงิน และศึกษาการเลือกใช้นโยบายการบัญชีว่ามีอิทธิพลต่อการส่งเสริมให้เกิดการตกแต่งตัวเลขในงบการเงินหรือไม่

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.2.1 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเลือกใช้วิธีการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ อันได้แก่ อัตราส่วนแสดงสภาพหนี้สิน อัตราส่วนการลงทุนในที่ดินและอาคาร อัตราส่วนการเปลี่ยนแปลงในกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน ขนาดของกิจการ อัตราส่วนการเปลี่ยนแปลงของส่วนของผู้ถือหุ้น และประเภทของผู้สอบบัญชี

1.2.2 เพื่อศึกษาถึงการเลือกใช้นโยบายของการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ที่มีผลต่อการตกแต่งตัวเลขในงบการเงิน

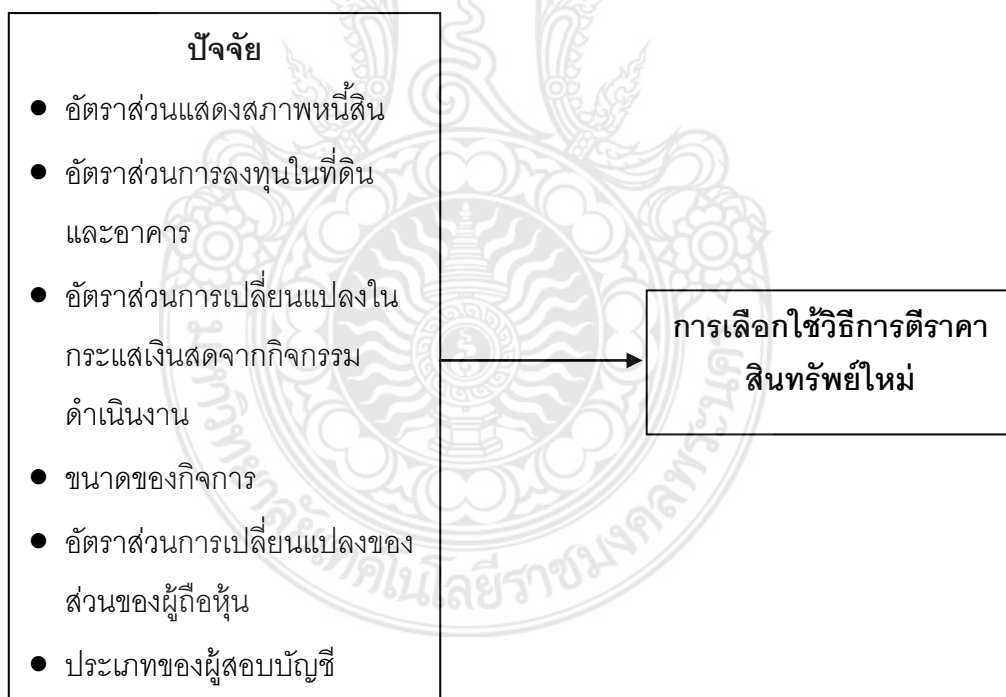
1.3 ขอบเขตของการศึกษา

ประชากรที่ศึกษาในครั้งนี้คือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในกลุ่มธุรกิจอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างในช่วงปี พ.ศ. 2554 - 2556 จำนวนทั้งสิ้น 101 บริษัท

1.4 กรอบแนวความคิด

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้วิธีการตราตราสินทรัพย์ใหม่ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ที่ส่งผลต่อการตกแต่งตัวเลขในงบการเงิน ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่มธุรกิจอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง

ภาพ 1.1 กรอบแนวคิดที่ 1

ภาพ 1.2 กรอบแนวคิดที่ 2

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.5.1 เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้นโยบายการบัญชีที่แตกต่างกันของผู้บริหาร
- 1.5.2 เพื่อให้ทราบถึงแนวโน้มของการใช้นโยบายการบัญชีในการตกแต่งตัวเลขทางการเงิน
- 1.5.3 เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงินให้สามารถวิเคราะห์งบการเงินได้อย่างระมัดระวังรอบคอบมากขึ้น

1.6 คำนิยามศัพท์เฉพาะ

ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ หมายถึง สินทรัพย์ที่มีตัวตนซึ่งเข้าเงื่อนไขทุกข้อต่อไปนี้

ก) กิจกรรมมีไว้เพื่อใช้ประโยชน์ในการผลิต ในการจำหน่ายสินค้าหรือให้บริการ เพื่อให้เช่า หรือเพื่อใช้ในการบริหารงาน

ข) กิจกรรมคาดว่าจะใช้ประโยชน์มากกว่าหนึ่งรอบระยะเวลาบัญชี

ราคาทุน หมายถึง จำนวนเงินสดหรือรายการเทียบเท่าเงินสดที่กิจการจ่ายไป หรือมูลค่ายุติธรรมของสิ่งตอบแทนอื่นที่กิจการมอบให้เพื่อให้ได้มาซึ่งสินทรัพย์ ณ เวลาที่ได้สินทรัพย์นั้นมา หรือ ณ เวลาที่ก่อสร้างสินทรัพย์นั้น

มูลค่ายุติธรรม หมายถึง ราคาที่จะได้รับจากการขายสินทรัพย์ หรือจะจ่ายเพื่อโอนหนี้สินในรายการที่เกิดขึ้นในสภาพปกติระหว่างผู้ร่วมตลาด ณ วันที่วัดมูลค่า

มูลค่าตามบัญชี หมายถึง มูลค่าของสินทรัพย์ที่รับรู้หลังจากหักค่าเสื่อมราคาสะสม และผลขาดทุนจากการด้อยค่าสะสมของสินทรัพย์

ผู้ประเมินราคาอิสระ หมายถึง นิติบุคคลที่ประกอบธุรกิจให้บริการในการประเมินราคาสินทรัพย์ที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ให้เป็นผู้ประเมินราคาเพื่อวัตถุประสงค์สาธารณะ และไม่ใช่ผู้เคยถูกธนาคารแห่งประเทศไทย ประกาศยกเลิกรายชื่อที่ธนาคารเห็นชอบให้เป็นผู้ชำนาญการประเมินราคาทรัพย์สินของสถาบันการเงิน

การตกแต่งกำไร หมายถึง การที่ผู้บริหารใช้วิจารณญาณในการเลือกใช้นโยบายบัญชี รวมถึงการประมาณการทางการบัญชีต่างๆ เพื่อบิดเบือนข้อมูลในงบการเงิน ทำให้งบการเงินไม่สะท้อนผลการดำเนินงานที่แท้จริง ซึ่งอาจส่งผลให้ผู้ใช้งบการเงินตัดสินใจผิดพลาดได้

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้วิธีการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ที่ส่งผลกระทบต่อการตกแต่งตัวเลขในงบการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่มธุรกิจอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง ผู้วิจัยได้รวบรวมแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาใช้เป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาโดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 มาตรฐานการบัญชี

มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 16 (ปรับปรุง 2557) เรื่อง ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ ได้กำหนดแนวปฏิบัติสำหรับบริษัทที่เลือกวัดมูลค่าภายหลังการรับรู้รายการได้ 2 วิธี คือ วิธีราคาทุน (Cost Model) และวิธีการตีราคาใหม่ (Revaluation Model) โดยสนับสนุนให้บริษัทที่เลือกใช้วิธีราคาทุนเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับมูลค่ายุติธรรมของรายการที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ในกรณีที่มูลค่ายุติธรรมแตกต่างจากมูลค่าตามบัญชีอย่างมีสาระสำคัญ

บริษัทที่เลือกใช้วิธีการตีราคาใหม่จะเลือกใช้วิธีดังกล่าวได้ในกรณีที่รายการที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์สามารถวัดมูลค่ายุติธรรมได้อย่างน่าเชื่อถือ และต้องแสดงรายการดังกล่าวด้วยราคาที่ตีใหม่ ซึ่งได้แก่ มูลค่ายุติธรรม ณ วันที่มีการตีราคาใหม่หักด้วยค่าเสื่อมราคาสะสมและผลขาดทุนจากการด้อยค่าสะสมที่เกิดขึ้นในภายหลัง (ถ้ามี) ตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 36 (ปรับปรุง 2557) เรื่อง การด้อยค่าของสินทรัพย์ และบริษัทต้องใช้วิธีการตีราคาใหม่กับสินทรัพย์ทุกรายการที่จัดอยู่ในประเภทเดียวกันกับรายการที่เลือกตีราคาใหม่เพื่อป้องกันมิให้บริษัทเลือกตีราคาใหม่เฉพาะในบางรายการที่ให้ประโยชน์แก่บริษัทเท่านั้น นอกจากนี้ มูลค่ายุติธรรมของรายการที่มีการตีราคาใหม่นั้นต้องกำหนดจากการประเมินราคาที่อ้างอิงจากตลาดซึ่งปกติจะดำเนินการโดยผู้เชี่ยวชาญอิสระด้านการประเมินราคาสินทรัพย์ โดยต้องทำการประเมินใหม่ทุก 3 ถึง 5 ปี

หากการตีราคาใหม่ส่งผลให้มูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์นั้นเพิ่มขึ้น (Upward Revaluation) บริษัทต้องรับรู้มูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ที่เพิ่มขึ้นจากการตีราคาใหม่ไปยังกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นและรับรู้จำนวนสะสมไปยังส่วนของผู้ถือหุ้นภายใต้บัญชี “ส่วนเกินทุนจากการตีราคาสินทรัพย์” อย่างไรก็ตาม หากสินทรัพย์ที่ตีใหม่เคยมีการตีราคาลดลงมาก่อนหน้านี้และบริษัทรับรู้ราคาที่ลดลงเป็นค่าใช้จ่ายในงวดก่อนแล้ว ราคาที่เพิ่มจากการตีราคาใหม่ต้องรับรู้เป็นรายได้ไม่เกินจำนวนที่เคยรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในงวดก่อน หากการตีราคาใหม่ส่งผลให้มูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์นั้นลดลง (Downward Revaluation) บริษัทต้องรับรู้มูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ที่ลดลงจากการตีราคาใหม่เป็นผลขาดทุนทันทีในการคำนวณกำไรสุทธิ อย่างไรก็ตาม หากสินทรัพย์ดังกล่าวเคยมีการตีราคาเพิ่มขึ้นและยังมียอดคงค้างอยู่ในส่วนของผู้ถือหุ้น ราคาส่วนที่ลดลงจากการตีราคาใหม่ต้องนำไปหักออกจาก “ส่วนเกินทุนจากการตีราคาสินทรัพย์” ก่อนส่วนที่ลดลงที่เหลือจึงรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในการคำนวณกำไรสุทธิ

ตัวอย่างของการเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงินระหว่างบริษัทที่เลือกใช้นโยบายการบัญชีด้วยวิธีราคาทุนกับวิธีราคาตีใหม่ มีดังนี้

2.1.1 ตัวอย่างการเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงินของบริษัทที่ใช้นโยบายบัญชีในการวัดมูลค่าสินทรัพย์ด้วยวิธีราคาทุน

ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

การรับรู้และการวัดมูลค่า

ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์แสดงด้วยราคาทุนหักค่าเสื่อมราคาสะสมและผลขาดทุนจากการด้อยค่าสะสม

ราคาทุนรวมถึงต้นทุนทางตรงที่เกี่ยวข้องกับการได้มาของสินทรัพย์ ต้นทุนของการก่อสร้างสินทรัพย์ที่กิจการก่อสร้างเอง รวมถึงต้นทุนของวัสดุ แรงงานทางตรง และต้นทุนทางตรงอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดหาสินทรัพย์เพื่อให้สินทรัพย์นั้นอยู่ในสภาพที่พร้อมจะใช้งานได้ตามความประสงค์ ต้นทุนในการรื้อถอน การขนย้าย การบูรณะสถานที่ตั้งของสินทรัพย์และต้นทุนการกู้ยืม

2.1.1 ตัวอย่างการเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบการเงินของบริษัทที่ใช้นโยบายบัญชีในการวัดมูลค่าสินทรัพย์ด้วยวิธีราคาทุน (ต่อ)

ส่วนประกอบของรายการที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์แต่ละรายการที่มีอายุการให้ประโยชน์ไม่เท่ากันต้องบันทึกแต่ละส่วนประกอบที่มีนัยสำคัญแยกต่างหากหากจากกัน

กำไรหรือขาดทุนจากการจำหน่ายที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ คือผลต่างระหว่างสิ่งตอบแทนสุทธิที่ได้รับจากการจำหน่ายกับมูลค่าตามบัญชีของที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ โดยรับรู้สุทธิในกำไรหรือขาดทุน

สินทรัพย์ที่เช่า

การเช่าซึ่งกลุ่มบริษัทได้รับส่วนใหญ่ของความเสียหายและผลตอบแทนจากการครอบครองทรัพย์สินที่เช่านั้นๆ ให้จัดประเภทเป็นสัญญาเช่าการเงิน อุปกรณ์ที่ได้มาโดยทำสัญญาเช่าการเงินบันทึกเป็นสินทรัพย์ด้วยมูลค่ายุติธรรมหรือมูลค่าปัจจุบันของจำนวนเงินขั้นต่ำที่ต้องจ่ายตามสัญญาเช่าแล้วแต่จำนวนใดจะต่ำกว่า หักด้วยค่าเสื่อมราคาสะสมและขาดทุนจากการด้อยค่า ค่าเช่าที่ชำระจะแยกเป็นส่วนที่เป็นค่าใช้จ่ายทางการเงิน และส่วนที่จะหักจากหนี้ตามสัญญา เพื่อให้อัตราดอกเบี้ยแต่ละงวดเป็นอัตราคงที่สำหรับยอดคงเหลือของหนี้สิน ค่าใช้จ่ายทางการเงินจะบันทึกโดยตรงในกำไรหรือขาดทุน

ต้นทุนที่เกิดขึ้นในภายหลัง

ต้นทุนในการเปลี่ยนแปลงส่วนประกอบจะรับรู้เป็นส่วนหนึ่งของมูลค่าตามบัญชีของรายการที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ถ้ามีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่กลุ่มบริษัทจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตจากรายการนั้น และสามารถวัดมูลค่าต้นทุนของรายการนั้นได้อย่างน่าเชื่อถือ ชิ้นส่วนที่ถูกเปลี่ยนแปลงจะถูกตัดจำหน่ายตามมูลค่าตามบัญชี ต้นทุนที่เกิดขึ้นในการซ่อมบำรุงที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ที่เกิดขึ้นเป็นประจำจะรับรู้ในกำไรหรือขาดทุนเมื่อเกิดขึ้น

2.1.1 ตัวอย่างการเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบการเงินของบริษัทที่ใช้นโยบายบัญชีในการวัดมูลค่าสินทรัพย์ด้วยวิธีราคาทุน (ต่อ)

ค่าเสื่อมราคา

ค่าเสื่อมราคาคำนวณจากมูลค่าเสื่อมสภาพของรายการอาคาร และอุปกรณ์ ซึ่งประกอบด้วยราคาทุนของสินทรัพย์หรือต้นทุนในการเปลี่ยนแทนอื่น หักด้วยมูลค่าคงเหลือของสินทรัพย์

ค่าเสื่อมราคาบันทึกเป็นค่าใช้จ่ายในกำไรหรือขาดทุน คำนวณโดยวิธีเส้นตรงตามเกณฑ์อายุการใช้งานโดยประมาณของส่วนประกอบของสินทรัพย์แต่ละรายการ ประมาณการอายุการใช้งานของสินทรัพย์แสดงได้ดังนี้

อาคาร	20 ปี
ระบบลิฟท์โดยสารและเครื่องปรับอากาศ	10 ปี
ส่วนปรับปรุงอาคารเช่า	3 และ 5 ปี
อาคารชั่วคราว	5 ปี
เครื่องตกแต่ง ติดตั้งและเครื่องใช้สำนักงาน	3 และ 5 ปี
เครื่องจักรและเครื่องมือก่อสร้าง	3 และ 5 ปี
ยานพาหนะ	5 ปี

กลุ่มบริษัทและบริษัทไม่คิดค่าเสื่อมราคาสำหรับที่ดินและสินทรัพย์ที่อยู่ระหว่างการก่อสร้าง

วิธีการคิดค่าเสื่อมราคา อายุการให้ประโยชน์ของสินทรัพย์ และมูลค่าคงเหลือ ถูกทบทวนอย่างน้อยที่สุดทุกสิ้นรอบปีบัญชี และปรับปรุงตามความเหมาะสม

2.1.2 ตัวอย่างการเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบการเงินของบริษัทที่ใช้นโยบายบัญชีในการวัดมูลค่าสินทรัพย์ด้วยวิธีการตีราคาสินทรัพย์ใหม่

ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ และค่าเสื่อมราคา

ที่ดินแสดงมูลค่าตามราคาที่ดีที่สุด อาคารและอุปกรณ์แสดงมูลค่าตามราคาทุน/ราคาที่ดีที่สุดหักค่าเสื่อมราคาสะสม และค่าเผื่อการด้อยค่าของสินทรัพย์ (ถ้ามี)

บริษัทบันทึกมูลค่าเริ่มแรกของที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ในราคาทุน ณ วันที่ได้สินทรัพย์มา หลังจากนั้นบริษัทจัดให้มีการประเมินราคาที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ที่ใช้วิธีราคาที่ดีที่สุดโดยผู้ประเมินราคาอิสระและบันทึกสินทรัพย์ดังกล่าวในราคาที่ดีที่สุด ทั้งนี้บริษัทจัดให้มีการประเมินราคาสินทรัพย์ดังกล่าวเป็นครั้งคราวเพื่อมิให้ราคาตามบัญชี ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงานแตกต่างจากมูลค่ายุติธรรมอย่างมีสาระสำคัญ

บริษัทบันทึกส่วนต่างซึ่งเกิดจากการตีราคาสินทรัพย์ดังต่อไปนี้

- บริษัทบันทึกราคาตามบัญชีของสินทรัพย์ที่เพิ่มขึ้นจากการตีราคาใหม่ในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นและรับรู้จำนวนสะสมในบัญชี “ส่วนเกินทุนจากการตีราคาสินทรัพย์” ในส่วนของผู้ถือหุ้น อย่างไรก็ตาม หากสินทรัพย์นั้นเคยมีการตีราคาลดลงและบริษัทได้รับรู้ราคาที่ลดลงในส่วนของกำไรหรือขาดทุนแล้ว ส่วนที่เพิ่มจากการตีราคาใหม่นี้จะถูกรับรู้เป็นรายได้ไม่เกินจำนวนที่เคยลดลงซึ่งรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในปีก่อนแล้ว

- บริษัทรับรู้ราคาตามบัญชีของสินทรัพย์ที่ลดลงจากการตีราคาใหม่ในส่วนของกำไรหรือขาดทุน อย่างไรก็ตาม หากสินทรัพย์นั้นเคยมีการตีราคาเพิ่มขึ้นและยังมียอดคงค้างของบัญชี “ส่วนเกินทุนจากการตีราคาสินทรัพย์” อยู่ในส่วนของผู้ถือหุ้น ส่วนที่ลดลงจากการตีราคาใหม่จะถูกรับรู้ในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นในจำนวนไม่เกินยอดคงเหลือของบัญชี “ส่วนเกินทุนจากการตีราคาสินทรัพย์”

2.1.2 ตัวอย่างการเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบการเงินของบริษัทที่ใช้
นโยบายบัญชีในการวัดมูลค่าสินทรัพย์ด้วยวิธีการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ (ต่อ)

ค่าเสื่อมราคาของอาคารและอุปกรณ์คำนวณจากราคาทุนหรือราคาใหม่ที่ใหม่โดยวิธี เส้นตรงตามอายุการให้ประโยชน์โดยประมาณดังนี้		
ส่วนปรับปรุงที่ดินและสำนักงาน	5 - 20	ปี
อาคารและส่วนปรับปรุง	5 - 20	ปี
เครื่องจักรและอุปกรณ์	5 - 10	ปี
แม่แบบเครื่องสุกภัณฑ์	20	ปี
เครื่องตกแต่งและติดตั้ง	5	ปี
ยานพาหนะ	5	ปี
ค่าเสื่อมราคารวมอยู่ในการคำนวณผลการดำเนินงาน		
ค่าเสื่อมราคาของส่วนที่ตีราคาเพิ่มของอาคารและอุปกรณ์ที่บริษัทมีอยู่ก่อนวันที่ 1 มกราคม 2554 ตัดจำหน่ายไปสู่กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นจนถึงรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มก่อน วันที่ 1 มกราคม 2559		
ไม่มีการคิดค่าเสื่อมราคาสำหรับที่ดินและสินทรัพย์ระหว่างติดตั้งและก่อสร้าง		
บริษัทตัดรายการที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ ออกจากบัญชี เมื่อจำหน่ายสินทรัพย์หรือ คาดว่าจะไม่ได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตจากการใช้หรือการจำหน่ายสินทรัพย์ รายการ ผลกำไรหรือขาดทุนจากการจำหน่ายสินทรัพย์ จะรับรู้ในส่วนของกำไรหรือขาดทุนเมื่อบริษัทตัด รายการสินทรัพย์นั้นออกจากบัญชี		

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการใช้มูลค่ายุติธรรมในการแสดงมูลค่าของสินทรัพย์ ประเภทที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์

แม่บทการบัญชี (ในปี 2557 สภาวิชาชีพบัญชีได้เปลี่ยนเป็นกรอบแนวคิดสำหรับการ
รายงานทางการเงิน) ได้ชี้ให้เห็นค่อนข้างชัดเจนว่า แนวทางบัญชีในอนาคตน่าจะเดินไปใน

ทิศทางของการบัญชีมูลค่ายุติธรรม ดังจะเห็นได้จากการนำเอาความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม ขึ้นมาเป็นลักษณะหลักคู่กับความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ แทนลักษณะความเชื่อถือได้ และการเลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่ จะทำให้มีการแสดงมูลค่าของสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ด้วยราคาที่ตีใหม่หรือราคาประเมินใหม่แทนการใช้ราคาทุนเดิม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องการบัญชีตามมูลค่ายุติธรรม เป็นอย่างมาก เนื่องจากการรับรู้การใช้มูลค่ายุติธรรมในการแสดงมูลค่าของสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ซึ่งจะส่งผลให้ข้อมูลทางบัญชีของที่ดิน อาคารและอุปกรณ์มีความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงินได้มากขึ้น และยังช่วยทำให้งบการเงินสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่สำคัญในการจัดทำงบการเงิน ซึ่งวัตถุประสงค์ดังกล่าวได้ถูกกำหนดไว้ในแม่บทการบัญชี ดังนี้

1. เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับฐานะการเงิน ผลการดำเนินงาน และการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินของกิจการ
2. ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการประเมินกระแสเงินสด
3. ให้ข้อมูลเกี่ยวกับความรับผิดชอบของผู้บริหารในการบริหารทรัพยากรของกิจการ

2.3 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการตกแต่งงบการเงิน

การตกแต่งงบการเงินมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นและมีมูลค่าความเสียหายต่อผู้ใช้งบการเงินเป็นอย่างมาก จะเห็นได้จากการล้มละลายของบริษัทขนาดใหญ่ในต่างประเทศหลายแห่ง การตกแต่งงบการเงินเพื่อให้ราคาหุ้นของบริษัทเพิ่มสูงขึ้น และสร้างความมั่งคั่งให้กับบริษัท การที่ผู้บริหารมีความต้องการที่จะตกแต่งกำไรนั้นย่อมเกิดจากการที่ผู้บริหารมีแรงจูงใจต่างๆ เช่น เพื่อให้ได้ผลการดำเนินงานของบริษัทเป็นไปตามที่นักวิเคราะห์คาดการณ์ไว้ เพื่อหลีกเลี่ยงการละเมิดเงื่อนไขที่กำหนดในสัญญาคู่ เพื่อให้ผลการดำเนินงานของบริษัทอยู่ในระดับใกล้เคียงกับอดีต และมีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้บริหารได้รับโบนัสตามข้อกำหนดของบริษัท เป็นต้น ซึ่งแรงจูงใจข้างต้นสามารถอธิบายได้ตามทฤษฎี ต่อไปนี้

The Positive Accounting Theory (PAT) เกิดขึ้นในศตวรรษที่ 19 ผู้พัฒนาทฤษฎีนี้คือ วอตต์และซิมเมอร์แมน (Watts & Zimmerman, 1986) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของทฤษฎีทาง

บัญญัติว่า เป็นการอธิบายและคาดการณ์วิธีปฏิบัติทางบัญชี โดยทฤษฎีนี้ได้แบ่งสมมติฐานออกเป็น 3 ข้อ ได้แก่

1. สมมติฐานการให้ผลตอบแทน (The Bonus Plan Hypothesis) สมมติฐานนี้เป็นการจัดการเกี่ยวกับแผนการให้ผลตอบแทนพิเศษ (Bonus Plan) ของผู้บริหารที่มีผลตอบแทนผูกติดกับกำไร โดยผู้บริหารมักจะเลือกวิธีการทางบัญชีที่ทำให้กำไรงวดปัจจุบันสูงสุดโดยนำมาจากกำไรในอนาคต เนื่องจากเมื่อพิจารณาในเรื่องค่าของเงินตามระยะเวลาแล้ว กำไรในงวดปัจจุบันจะมีมูลค่าสูงกว่ากำไรในอนาคต

2. สมมติฐานข้อตกลงในสัญญาหนี้ (The Debt Covenant Hypothesis) สมมติฐานนี้กล่าวว่า บริษัทที่มีอัตราส่วนหนี้สินต่อทุนสูงหรือใกล้ละเมิดข้อตกลงสัญญา ผู้บริหารมักจะเลือกวิธีการทางบัญชีที่ทำให้กำไรในงวดปัจจุบันสูงสุด โดยนำมาจากกำไรในอนาคตเนื่องจากข้อตกลงในสัญญาเงินกู้ยืม ใช้ตัวเลขในงบการเงินเป็นตัวบ่งชี้ว่ามีการละเมิดข้อตกลงหรือไม่ โดยเมื่อมีการละเมิดข้อตกลงในสัญญา (Default) อาจถูกเจ้าหนี้เข้าแทรกแซงการบริหารงานหรืออาจพิจารณาเงื่อนไขการให้กู้ใหม่ ซึ่งจะทำให้ต้นทุนของบริหารเพิ่มขึ้น

3. สมมติฐานต้นทุนทางการเมือง (The Political Cost Hypothesis) สมมติฐานนี้กล่าวว่า เมื่อบริษัทต้องเผชิญกับต้นทุนทางการเมือง ผู้บริหารอาจเลือกวิธีการทางบัญชีที่สามารถรายงานกำไรในงวดปัจจุบันไปไว้ในอนาคตหรือบางครั้งบริษัทอาจต้องเผชิญกับปัญหาต่างๆ เช่น การมีรายได้มากเกินไป ก็จะเป็นที่สนใจต่อบุคคลทั่วไป ลูกค้า หรือคู่แข่งในตลาด ดังนั้นผู้บริหารจึงใช้นโยบายที่ลดรายได้ เพื่อที่จะทำให้รัฐบาลเชื่อว่า กำไรของบริษัทกำลังได้รับผลกระทบ (วันเพ็ญ วาดเขียน, 2547)

ทฤษฎีตัวแทน (Agency Theory) จะเกี่ยวข้องกับตัวแทน หมายถึงผู้บริหาร ซึ่งตกลงที่จะทำการในฐานะที่เป็นตัวแทนให้กับอีกฝ่ายอีกที่เรียกว่า ตัวการ ซึ่งหมายถึงเจ้าของกิจการหรือผู้ถือหุ้น ภายใต้ทฤษฎีนี้มองว่า มนุษย์ทุกคนย่อมมีแรงผลักดันที่จะทำทุกอย่างเพื่อให้ผลประโยชน์ส่วนตัวด้วยกันทั้งสิ้น และงบการเงินก็ถือเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่ใช้ในการวัดผลการปฏิบัติงานของผู้บริหารที่นำเสนอต่อผู้ถือหุ้น ซึ่งการเลือกนโยบายบัญชีนั้นมักขึ้นอยู่กับความคิดเห็นของผู้บริหารเป็นหลัก และผู้บริหารเองมักจะมีแนวโน้มที่จะเลือกใช้นโยบายบัญชีที่ส่งผลดีต่อผู้บริหารเองทั้งในด้านผลตอบแทนและด้านชื่อเสียง เช่น มีการเลือกนโยบายบัญชีที่ทำให้กำไรเพิ่มขึ้น เนื่องจากกำไรเป็นตัวสะท้อนให้เห็นถึงความสามารถของผู้บริหาร และอาจใช้เป็นเกณฑ์ในการจ่ายผลตอบแทนแก่ผู้บริหารอีกด้วย

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในอดีตที่มีการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องการเลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดินอาคารและอุปกรณ์ ที่ได้ศึกษาถึงสาเหตุหรือปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้นโยบายบัญชีด้วยวิธีการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ มีดังนี้

Easton, Edey และ Harris (1993) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสาเหตุที่บริษัทเลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่ โดยคณะผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสอบถามความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่างคือ หัวหน้าฝ่ายการเงินและการบัญชี (CFO) ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ประเทศออสเตรเลียจำนวนทั้งสิ้น 80 บริษัท ซึ่งประกอบด้วยกลุ่มบริษัทที่เลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่จำนวน 65 บริษัท และกลุ่มบริษัทที่ไม่เลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่จำนวน 15 บริษัท โดยผลการวิจัยพบว่าสาเหตุที่บริษัทเลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่มาจากสาเหตุหลัก 6 ประการ คือ

1. เพื่อทำให้งบการเงินแสดงความถูกต้องและยุติธรรมมากขึ้นร้อยละ 45 เนื่องจากการประเมินราคาสินทรัพย์ใหม่จะทำให้สินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์แสดงราคาตามมูลค่ายุติธรรม แทนการใช้ราคาทุนเดิม
2. เพื่อที่จะทำให้อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Debt-to-equity) และอัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม (Debt-to-total assets) ร้อยละ 40 เนื่องจากเห็นว่า การประเมินราคาสินทรัพย์ใหม่จะทำให้อัตราส่วนทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับสินทรัพย์และส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทดีขึ้น
3. เพื่อที่จะได้มาซึ่งสินทรัพย์จากการควบรวมกิจการ โดยจะทำให้มูลค่าสินทรัพย์ดังกล่าวเป็นมูลค่ายุติธรรมร้อยละ 6
4. เพื่อเป็นกลยุทธ์สำคัญที่ช่วยป้องกันการถูกควบรวมกิจการร้อยละ 3 เนื่องจากการประเมินราคาสินทรัพย์ช่วยประเมินค่าของงบดุลไม่ให้มีราคาต่ำเกินไป
5. เพื่อที่จะลดต้นทุนทางการเมือง (Political Cost) ร้อยละ 3 เนื่องจากการประเมินราคาสินทรัพย์จะช่วยรายงานกำไรให้ต่ำลงได้ ซึ่งทำให้อัตราการเรียกร้องจากสาธารณะชนได้ เช่น ช่วยลดอัตราผลตอบแทนและช่วยลดความสนใจจากรัฐบาลได้

6. เพื่อที่จะได้มาซึ่งหุ่นปันผลร้อยละ 3 ซึ่งเป็นผลมาจากสำรวจของการประเมินราคาสินทรัพย์

นอกจากนี้ยังพบว่าสาเหตุที่บริษัทไม่เลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่มาจากสาเหตุหลัก 3 ประการคือ

1. บริษัทมีลักษณะการประกอบกิจการและมีสินทรัพย์ที่ไม่เหมาะสมที่จะประเมินราคาสินทรัพย์ใหม่ร้อยละ 53
2. การประเมินราคาสินทรัพย์ทำให้เกิดความยุ่งยากแก่บริษัทเพราะการประเมินราคาสินทรัพย์ไม่ได้ทำได้ง่าย ๆ ร้อยละ 40
3. การประเมินราคาสินทรัพย์แสดงรายละเอียดในหมายเหตุเท่านั้น ร้อยละ 7

ในภาพรวมของการวิจัยของ Easton, Edey และ Harris (1993) สรุปได้ว่า สาเหตุหลักที่บริษัทเลือกใช้นโยบายบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่คือ เพื่อทำให้งบการเงินแสดงความถูกต้องและยุติธรรมมากขึ้น ส่วนสาเหตุหลักที่บริษัทไม่เลือกใช้นโยบายบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่คือ บริษัทมีลักษณะการประกอบกิจการและมีสินทรัพย์ที่ไม่เหมาะสมที่จะประเมินใหม่ นอกจากนี้ยังพบว่าบริษัทที่เลือกใช้นโยบายบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่ จะเลือกประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารมากกว่าสินทรัพย์ประเภทอื่น เนื่องจากเห็นว่าสินทรัพย์ประเภทดังกล่าวมีราคาทุนและราคาตลาดที่มีความแตกต่างกันอย่างมาก

Cotter และ Zimmer (1995) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการประเมินราคาสินทรัพย์ใหม่และการประเมินความสามารถในการกู้ยืม ซึ่งคณะผู้วิจัยได้ศึกษาถึงสาเหตุที่บริษัทเลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่ โดยมีกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ของประเทศออสเตรเลียจำนวนทั้งสิ้น 100 บริษัท ซึ่งประกอบไปด้วยกลุ่มบริษัทที่เลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ใหม่จำนวน 31 บริษัท และกลุ่มบริษัทที่ไม่เลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ใหม่จำนวน 69 บริษัท โดยได้อาศัยข้อมูลจากบริษัทที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในช่วงเวลา 5 ปี คือในระหว่างปี 1980 - 1984 เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวิจัย โดยใช้วิธีการทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรที่คาดว่าจะมีผลต่อการเลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่ ซึ่งผลการวิจัย พบว่า การเลือกใช้นโยบายบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่มีความสัมพันธ์กับเงื่อนไขที่

กำหนดไว้ในสัญญาเงินกู้ โดยจะเห็นได้จากบริษัทที่มีการเปลี่ยนแปลงที่ลดลงของอัตราส่วน ΔCFO^1 มีความเป็นไปได้มากที่จะเลือกใช้นโยบายบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่ มากกว่าบริษัทที่มีการเปลี่ยนแปลงที่เพิ่มขึ้นของอัตราส่วน ΔCFO และบริษัทที่มีการเปลี่ยนแปลงที่เพิ่มขึ้นของอัตราส่วน LEV^2 มีความเป็นไปได้มากที่จะเลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ใหม่มากกว่าบริษัทที่มีการเปลี่ยนแปลงที่ลดลงของอัตราส่วน LEV นอกจากนี้ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ΔCFO และ LEV กับการเลือกใช้นโยบายบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ใหม่อย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะเมื่อบริษัทมีระดับของ LEV ที่สูง ผลการวิจัยสรุปได้ว่าการเลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่เพื่อที่จะส่งสัญญาณในการเพิ่มความสามารถในการกู้ยืม เงินของบริษัท โดยการประเมินราคาสินทรัพย์ใหม่นั้นจะทำให้ช่วยลดการฝ่าฝืนเงื่อนไขที่ถูกกำหนดไว้ในสัญญาเงินกู้ ซึ่งทำให้บริษัทต้องมีหลักประกันในการกู้ยืมที่สูงขึ้น ซึ่งการเพิ่มขึ้นของหลักประกันในการกู้ยืม จะทำให้มีการเพิ่มขึ้นของระดับความปลอดภัยในการกู้ยืมได้อีกด้วย

ปัญญา สัมฤทธิ์ประดิษฐ์ (2545) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถของการทำกำไรทางบัญชีและมูลค่าตามบัญชีในการใช้อธิบายราคาหลักทรัพย์หุ้นสามัญในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยส่วนหนึ่งของการวิจัยได้มีการศึกษาว่ารายการส่วนเกินทุนจากการตีราคาสินทรัพย์ที่ทำให้มูลค่าของที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ของบริษัทมีความใกล้เคียงกับมูลค่ายุติธรรมมากขึ้น รายการส่วนเกินทุนจากการตีราคาสินทรัพย์ดังกล่าวจะทำให้มูลค่าตามบัญชีมีความสามารถส่วนเพิ่มในการใช้อธิบายราคาหลักทรัพย์ได้มากกว่ากำไรทางบัญชีหรือไม่ โดยเป็นการศึกษาวิจัยในระหว่างปี 2527 - 2542 ซึ่งได้ใช้ข้อมูลของส่วนเกินทุนจากการตีราคาสินทรัพย์ต่อหุ้นเป็นเกณฑ์ในการแบ่งกลุ่มตัวอย่างในการวิเคราะห์ โดยมีการแบ่งกลุ่มตัวอย่างการวิจัยออกเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มบริษัทที่มีรายการส่วนเกินทุนจากการตีราคาสินทรัพย์ จำนวน 292 บริษัท และกลุ่มบริษัทที่ไม่มีรายการส่วนเกินทุนจากการตีราคาสินทรัพย์ 2,052 บริษัท

ΔCFO^1 หมายถึง อัตราส่วนแสดงการเปลี่ยนแปลงในกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน ซึ่งสูตรคำนวณของ $\Delta CFO = CFO_t - CFO_{t-1} / TA$ มาจากอัตราส่วนของกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานในปีปัจจุบันที่ต้องการศึกษาต่อมูลค่ายุติธรรมของกิจกรรมดำเนินงานในปีก่อนหน้าด้วยสินทรัพย์รวมในปีปัจจุบันที่ต้องการศึกษา

LEV^2 หมายถึง อัตราส่วนหนี้สินรวมหารด้วยสินทรัพย์ถาวรรวม

ผลการวิจัยในส่วนของการศึกษาว่ารายการส่วนเกินทุนจากการตีราคาสินทรัพย์จะทำให้มูลค่าตามบัญชีมีความสามารถส่วนเพิ่มในการใช้อธิบายราคาหลักทรัพย์ได้มากกว่ากำไรทางบัญชีหรือไม่นั้น พบว่ากลุ่มที่มีรายการส่วนเกินทุนจากการตีราคาสินทรัพย์มีมูลค่าตามบัญชีที่มีความสามารถใช้อธิบายราคาหลักทรัพย์ได้มากกว่ากำไรทางบัญชีจริง ส่วนกลุ่มที่ไม่มีรายการส่วนเกินทุนจากการตีราคาสินทรัพย์ มีกำไรทางบัญชีที่มีความสามารถส่วนเพิ่มในการใช้อธิบายราคาหลักทรัพย์ได้มากกว่ามูลค่าตามบัญชี ดังนั้นผู้วิจัยจึงสรุปว่า ผู้ลงทุนให้ความสำคัญกับการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ของบริษัท โดยผู้ลงทุนมองเห็นว่ารายการส่วนเกินทุนจากการตีราคาสินทรัพย์จะทำให้มูลค่าตามบัญชีมีความใกล้เคียงกับมูลค่าที่แท้จริงมากขึ้น

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้กล่าวถึงการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่ของบริษัทในประเทศไทยว่า ในช่วงหลังปี 2540 บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเริ่มหันมาประเมินราคาสินทรัพย์ใหม่กันมากขึ้น โดยส่วนใหญ่ใช้ราคาเปลี่ยนแปลงเป็นราคาประเมินสินทรัพย์ เนื่องจากเห็นว่าส่วนเกินทุนจากการตีราคาสินทรัพย์ที่แสดงในส่วนของผู้ถือหุ้นจะช่วยให้บริษัทมีผลขาดทุนสะสมจากผลต่างอัตราแลกเปลี่ยนที่ลดลงได้ ในกรณีที่บริษัทไม่สามารถเพิ่มทุนได้ในปีนั้น อีกทั้งการประเมินราคาสินทรัพย์ใหม่ยังช่วยให้บริษัทไม่ต้องประสบปัญหาที่มีมูลค่าตามบัญชีต่ำกว่าศูนย์ซึ่งอาจเสี่ยงต่อการถูกเพิกถอนหลักทรัพย์ได้

บุญทริกา ใจกระจ่าง (2546) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลของเครื่องมือทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยมีปัจจัยที่ได้ทำการทดสอบ คือ ขนาดกิจการ โครงสร้างการเป็นเจ้าของ โครงสร้างเงินทุน ประเภทสำนักงานสอบบัญชี ความสามารถในการทำกำไร และโครงสร้างกรรมการอิสระ ผลการวิจัยพบว่าขนาดกิจการโครงสร้างเงินทุน ความสามารถในการทำกำไร และโครงสร้างกรรมการอิสระมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับระดับการเปิดเผยข้อมูล โดยเฉพาะขนาดกิจการและความสามารถในการทำกำไร ซึ่งมีความสัมพันธ์กับระดับการเปิดเผยข้อมูลอย่างมีสาระสำคัญ ในขณะที่โครงสร้างการเป็นเจ้าของ และประเภทสำนักงานสอบบัญชีไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการเปิดเผยข้อมูล

ณัฐวุฒิ ตันติเศรษฐ์ (2547) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกนโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ จากบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ โดยใช้วิธีวิจัย 2 ลักษณะคือ 1) การวิจัยเชิงสำรวจโดยการสำรวจความคิดเห็นจากผู้อำนวยการฝ่ายบัญชีของจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์โดยใช้แบบสอบถามเป็น

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งพบว่าปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ใหม่ ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ คือ เพื่อทำให้งบการเงินของบริษัทแสดงความถูกต้องและยุติธรรมมากขึ้น และปัจจัยที่ไม่เลือกใช้ นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ใหม่ ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ คือ การประเมินราคาสินทรัพย์จะทำให้บริษัทมีค่าใช้จ่ายและภาระเพิ่มมากขึ้น และผลกระทบที่สำคัญที่สุดที่เกิดจากการเลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ใหม่ ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ คือ ทำให้บริษัทมีค่าใช้จ่ายและภาระเพิ่มมากขึ้น และผลกระทบที่ทำให้ไม่เลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ใหม่ ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ คือ งบการเงินของบริษัทอาจนำไปใช้ในการตัดสินใจได้ไม่ดีพอ 2) การวิจัยเชิงประจักษ์ พบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ในการเลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ใหม่ ประเภทที่ดิน คือ ตัวแปรอัตราส่วนสภาพหนี้สิน และตัวแปรอัตราส่วนการลงทุนในที่ดินและอาคาร ส่วนตัวแปรอัตราส่วนการเปลี่ยนแปลงในกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน ตัวแปรขนาดของกิจการ ไม่มีอิทธิพลต่อโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ในการเลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ใหม่ ประเภทที่ดิน

สำหรับบทความและงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการเลือกใช้นโยบายการบัญชีเพื่อการตกแต่งตัวเลขในงบการเงิน มีดังนี้

Defond และ Jambalvo (1994) ทำการศึกษาเรื่องการละเมิดเงื่อนไขที่กำหนดในสัญญาเงินกู้กับการจัดการรายการค้างรับค้างจ่าย โดยมีการตั้งสมมติฐานว่า บริษัทที่ใกล้จะละเมิดเงื่อนไขที่กำหนดในสัญญาเงินกู้มักจะเลือกใช้นโยบายบัญชีที่ทำให้รายได้ของบริษัทเพิ่มขึ้น เพื่อที่จะลดโอกาสที่จะละเมิดเงื่อนไขที่กำหนดในสัญญาเงินกู้ ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการทดสอบสมมติฐานข้างต้น โดยพิจารณาจากรายการค้างรับค้างจ่ายที่ผิดปกติและรายการค้างรับค้างจ่ายหมุนเวียนของบริษัทกลุ่มตัวอย่าง 94 บริษัท ซึ่งได้รายงานการละเมิดเงื่อนไขที่กำหนดในสัญญาเงินกู้ไว้ในรายงานประจำปีสำหรับปี ค.ศ. 1985 - 1988 ซึ่งผู้วิจัยคาดว่าเงื่อนไขที่กำหนดในสัญญาเงินกู้จะมีอิทธิพลต่อการเลือกใช้นโยบายบัญชีในปีก่อนที่จะละเมิดเงื่อนไข และในปีที่มีการละเมิดเงื่อนไข ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้ Time series และ Cross-sectional models ในการประมาณรายการค้างรับค้างจ่ายปกติ โดยผลการวิจัยพบว่า ในปีก่อนที่จะมีการละเมิดเงื่อนไข ทั้ง 2 models แสดงให้เห็นว่ารายการค้างรับค้างจ่ายที่ผิดปกติและรายการค้างรับค้างจ่ายหมุนเวียนมีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญ และสำหรับในปีที่มีการละเมิดเงื่อนไข ผลการวิจัย

พบว่า บริษัทมีรายการ Abnormal working capital accruals เป็นบวกหลังจากได้ควบคุมปัจจัยในเรื่องการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารและการแสดงรายงานแบบมีเงื่อนไขเกี่ยวกับเรื่องการค้าเงินงานต่อเนื่องของผู้สอบบัญชี

Kate Jelinek (2007) ได้ศึกษาถึงผลของการเพิ่มสัดส่วนการก่อหนี้ต่อการตกแต่งกำไรของบริษัทในช่วง 5 ปี โดยทำการศึกษากับบริษัทที่มีการใช้สัดส่วนการก่อหนี้สูงขึ้นเทียบกับบริษัทกลุ่มควบคุมที่มีสัดส่วนการก่อหนี้อยู่ในระดับสูงคงที่ ซึ่งบริษัทกลุ่มตัวอย่างที่นำมาศึกษาเป็นบริษัทในประเทศสหรัฐอเมริกา โดยจะไม่รวมบริษัทต่างประเทศ บริษัทที่ไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ บริษัทที่อยู่ในกลุ่มสถาบันการเงิน และบริษัทที่มีข้อมูลไม่ครบถ้วน ทั้งนี้ผู้วิจัยทำการวัดการตกแต่งกำไรจากรายการค้างรับค้างจ่าย 3 วิธีด้วยกัน ได้แก่ 1. รายการค้างรับค้างจ่ายรวม 2. รายการค้างรับค้างจ่ายหมุนเวียนโดยดุลยพินิจของผู้บริหาร โดยใช้แบบจำลอง Modified Jones และ 3. Forward-looking Abnormal Accruals และวัดสัดส่วนการก่อหนี้ของกิจการ โดยอัตราส่วนหนี้สินระยะยาวต่อราคาตามบัญชีของส่วนของผู้ถือหุ้น ซึ่งผลการวิจัยพบว่า การเพิ่มขึ้นของสัดส่วนการก่อหนี้จะช่วยลดการใช้ดุลยพินิจของฝ่ายบริหาร นั่นคือช่วยลดการตกแต่งกำไรนั่นเอง นอกจากนี้ยังพบว่า Growth Opportunities และ Free Cash Flow Levels เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ระหว่างสัดส่วนการก่อหนี้และการตกแต่งกำไร

นิตยา เชษฐโชติรส (2541) ได้กล่าวในวารสารนักบัญชีว่า ในปี 2540 จนถึงปัจจุบันประเทศไทยประสบปัญหาสภาวะเศรษฐกิจตกต่ำและการลดลงของค่าเงินบาท ทำให้บริษัทต่างๆ ประสบปัญหาในการดำเนินธุรกิจอย่างมาก โดยเฉพาะบริษัทที่มีหนี้สินเป็นเงินตราต่างประเทศเป็นจำนวนมากจะมีผลขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนจนทำให้บริษัทมีผลขาดทุนสุทธิมากกว่ากำไรสะสมและทุนจดทะเบียนทำให้ส่วนของผู้ถือหุ้นติดลบ ดังนั้นบริษัททั้งหลายจึงต้องการตีราคาที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่ เพื่อปรับปรุงฐานะการเงินของบริษัทให้ดีขึ้น และให้พ้นจากการถูกถอดถอนจากการเป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ซึ่งจากเหตุการณ์ดังกล่าวอาจแสดงให้เห็นว่าบริษัทไม่เลือกใช้นโยบายบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่เพื่อวัตถุประสงค์ที่จะแสดงผลค่าของที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ให้สอดคล้องกับความเป็นจริงหรือราคาตลาดในขณะนั้น แต่เลือกใช้นโยบายการบัญชีดังกล่าวเนื่องจากต้องการปรับปรุงฐานะทางการเงินของบริษัทให้ดีขึ้น

วันเพ็ญ วาดเขียน (2547) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการตกแต่งตัวเลขทางบัญชีโดยการตีราคาสินทรัพย์เพิ่มจากบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในช่วงปี พ.ศ.

2537 - 2545 จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 98 ตัวอย่าง แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ตีราคาสินทรัพย์ใหม่ จำนวน 49 บริษัท และกลุ่มที่ไม่ได้ตีราคาสินทรัพย์ใหม่ จำนวน 49 บริษัท ผลการศึกษาพบว่า การเปลี่ยนแปลงของส่วนของผู้ถือหุ้นและอัตราหนี้สินต่อสินทรัพย์รวมที่สูง ณ ปีก่อนตีราคาสินทรัพย์ใหม่ มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญต่อการตัดสินใจเลือกใช้นโยบายการตีราคาสินทรัพย์ใหม่เพื่อการตกแต่งตัวเลขทางบัญชี ในขณะที่การเปลี่ยนแปลงของสภาพคล่อง การเปลี่ยนแปลงของกระแสเงินสดจากการดำเนินงาน และการเปลี่ยนแปลงของอัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม ไม่มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญ

กฤษฎณา กัมปนาทโกศล (2551) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการตกแต่งกำไรกับสัดส่วนการก่อกำไรของกิจการ โดยวัดการตกแต่งกำไรจากรายการค้างรับค้างจ่าย โดยดุลยพินิจของผู้บริหาร (Discretionary Accrual : DCA) และวัดสัดส่วนการก่อกำไรของกิจการจากอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Debt to Equity Ratio) โดยได้ทำการเก็บข้อมูลของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยช่วงปี พ.ศ. 2549 ซึ่งมีกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 389 บริษัท และทำการทดสอบสมมติฐานโดยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient) และวิเคราะห์แยกเป็นแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรมในตลาดหลักทรัพย์

ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมของทุกกลุ่มอุตสาหกรรมในตลาดหลักทรัพย์ การตกแต่งกำไรมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญในเชิงลบกับสัดส่วนการก่อกำไรของกิจการ อย่างไรก็ตาม ความสัมพันธ์ระหว่างการตกแต่งกำไรกับสัดส่วนการก่อกำไรของกิจการในแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรมมีความแตกต่างกัน กล่าวคือ การตกแต่งกำไรมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญในเชิงลบกับสัดส่วนการก่อกำไรสำหรับบริษัทที่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค บริการ และเทคโนโลยี ในขณะที่ผลการศึกษาในบริษัทที่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร สินค้าอุตสาหกรรม อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างและทรัพยากรพบว่า การตกแต่งกำไรไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับสัดส่วนการก่อกำไร ซึ่งผู้ใช้งบการเงินสามารถนำผลการศึกษาที่ได้ไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาตัดสินใจควบคู่กับข้อมูลอื่นในการลงทุนในแต่ละอุตสาหกรรมได้

การศึกษาแนวคิดและทฤษฎี เอกสารบทความทางวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้วิธีการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ที่ส่งผลต่อการตกแต่งตัวเลขในงบการเงินข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยได้ทราบถึงปัจจัย

ความสัมพันธ์ของปัจจัยการเลือกใช่วิธีการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ และการตกแต่งตัวเลขในงบการเงินที่เกิดจากการศึกษาในอดีต และจากการศึกษางานวิจัยอดีตข้างต้นจะเป็นประโยชน์ในการใช้อ้างอิงเพื่อประกอบในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้วิธีการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ที่ส่งผลต่อการตกแต่งตัวเลขในงบการเงิน ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่มธุรกิจอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง” ผู้วิจัย นำเสนอวิธีการดำเนินการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

3.1 ประเภทของงานวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้วิธีการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ที่ส่งผลต่อการตกแต่งตัวเลขในงบการเงิน ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่มธุรกิจอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง” เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Approach) โดยทำการวิจัยเชิงประจักษ์ (Empirical Research)

3.2 กลุ่มประชากร และการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

3.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง ในช่วงปี พ.ศ. 2554 - 2556 จำนวนทั้งสิ้น 101 บริษัท

3.2.2 การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การเลือกกลุ่มตัวอย่างสำหรับงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ วิจารณญาณ (Judgement Sampling) ซึ่งเป็นการสุ่มตัวอย่างแบบเป้าประสงค์ หรือเจาะจง หรือ จูงใจ (Purposive Sampling) เป็นการเลือกตัวอย่างให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย โดย ผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง เนื่องจากเป็นกลุ่มที่คาดว่าจะมี สินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์จำนวนมาก การศึกษาข้อมูลในส่วนนี้จึงจำเป็นต้อง

อาศัยข้อมูลจากกลุ่มบริษัทที่ใช้นโยบายการตีราคาสินทรัพย์ที่แตกต่างกัน ได้แก่ วิธีราคาทุน และวิธีการตีราคาใหม่ เพื่อนำมาศึกษาว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้วิธีการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ที่ส่งผลต่อการตกแต่งตัวเลขในงบการเงิน

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ จะใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้แก่ งบแสดงฐานะการเงิน งบกำไรขาดทุน และหมายเหตุประกอบงบการเงินประจำปี 2554 - 2556 ของบริษัทตามที่ได้กล่าวมาข้างต้นจำนวน 101 บริษัท โดยรวบรวมข้อมูลจากงบการเงินและหมายเหตุประกอบงบการเงินจากเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์ (www.sec.or.th) ข้อมูลด้านอื่นๆ จากตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (www.set.or.th)

3.4 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้วิธีการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ที่ส่งผลต่อการตกแต่งตัวเลขในงบการเงิน ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่มธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ และก่อสร้าง จะใช้การประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ซึ่งแบ่งออกเป็น

3.4.1 การใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติก (Logistic Regression Analysis) ในการประมวลผลการวิจัย ในการตรวจสอบข้อมูลในส่วนแรก คือ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้วิธีการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ได้ 2 วิธี ได้แก่ วิธีราคาทุน (Cost Model) และวิธีการตีราคาใหม่ (Revaluation Model) ซึ่งแบ่งเป็น

- อัตราส่วนแสดงสภาพหนี้สิน
- อัตราส่วนการลงทุนในที่ดิน และอาคาร
- อัตราส่วนการเปลี่ยนแปลงในกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน
- ขนาดของกิจการ
- อัตราส่วนการเปลี่ยนแปลงของส่วนของผู้ถือหุ้น

- ประเภทของผู้สอบบัญชี

ในการศึกษาครั้งนี้กำหนดให้ค่าความน่าจะเป็นของบริษัทที่ใช้นโยบายบัญชีเกี่ยวกับการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ เท่ากับ Prob (Y=1) ขณะที่บริษัทที่ไม่ได้ใช้นโยบายดังกล่าว เท่ากับ Prob (Y=0) โดยความสัมพันธ์ของตัวแปรตามกับตัวแปรอิสระหลายตัวแปร เป็นดังนี้

$$\text{Prob (event)} = \frac{e^{\beta_0 + \beta_1 (\text{LEV}) + \beta_2 (\text{PPTY}) + \beta_3 (\Delta\text{CFO}) + \beta_4 (\text{SIZE}) + \beta_5 (\Delta\text{EQUITY}) + \beta_6 (\text{AUDIT TYPE})}}{1+e^{-w}}$$

$$\text{Prob (no_event)} = 1 - \text{Prob (event)}$$

การวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกในครั้งนี้ มีตัวแปรตามและตัวแปรอิสระที่สำคัญดังนี้

3.4.1.1 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) มีดังนี้

Prob (event) คือ ค่าโอกาสหรือความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์ในการเลือกใช้นโยบายการบัญชีในการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ (กำหนดให้ Y = 1)

Prob (no_event) คือ ค่าโอกาสหรือความน่าจะเป็นที่จะไม่เกิดเหตุการณ์ในการเลือกใช้นโยบายการบัญชีในการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ (กำหนดให้ Y = 0)

3.4.1.2 ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) มีดังนี้

ตัวแปรอิสระตัวที่ 1

$$X_1 = \text{LEV} \text{ คือ อัตราส่วนของ } \frac{\text{TL}}{\text{TTA}}$$

กำหนดให้ LEV คือ อัตราส่วนแสดงสภาพหนี้สิน

TL คือ หนี้สินรวม

TTA คือ สินทรัพย์ที่มีตัวตนรวม

ตัวแปรอิสระตัวที่ 2

$$X_2 = \text{PPTY คือ อัตราส่วนของ } \frac{\text{BV OF L\&B}}{\text{TTFA}}$$

กำหนดให้ PPTY คือ อัตราส่วนการลงทุนในที่ดินและอาคาร
 BV OF L&B คือ มูลค่าตามบัญชีสุทธิของที่ดินและอาคาร
 TTFA คือ มูลค่าตามบัญชีสุทธิของสินทรัพย์ถาวรรวม

ตัวแปรอิสระตัวที่ 3

$$X_3 = \Delta\text{CFO คือ อัตราส่วนของ } \frac{\text{CFO}_t - \text{CFO}_{t-1}}{\text{TA}}$$

กำหนดให้ ΔCFO คือ อัตราส่วนแสดงการเปลี่ยนแปลงในกระแสเงินสด
 จากกิจกรรมดำเนินงาน
 $\text{CFO}_t - \text{CFO}_{t-1}$ คือ กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานในปี
 ปัจจุบันที่ต้องการศึกษา หัก กระแสเงินสดจากกิจกรรม
 ดำเนินงานในปีก่อนหน้า
 TA คือ สินทรัพย์รวม

ตัวแปรอิสระตัวที่ 4

$X_4 = \text{SIZE คือ ขนาดของกิจการเมื่อพิจารณาจากค่าลอการิทึมธรรมชาติของ}$
 สินทรัพย์รวม (Natural log of total assets)

ตัวแปรอิสระตัวที่ 5

$$X_5 = \Delta\text{EQUITY คือ อัตราส่วนของ } \frac{(\text{EQUITY}_t - \text{EQUITY}_{t-n})}{\text{TA}_{t-n}}$$

กำหนดให้ ΔEQUITY คือ อัตราส่วนการเปลี่ยนแปลงของส่วนของผู้ถือหุ้น
 EQUITY_t คือ ส่วนของผู้ถือหุ้นรวมของบริษัท ณ เวลา t
 โดยที่ t เท่ากับปีปัจจุบันที่ต้องการศึกษา

$EQUITY_{t-n}$ คือ ส่วนของผู้ถือหุ้นรวมของบริษัท ณ เวลา t-n

โดยที่ n มีค่าเท่ากับ -1 - 3

TA_{t-n} คือ สินทรัพย์รวมของบริษัท ณ เวลา t-n โดยที่ n มี

ค่าเท่ากับ -1 ถึง -3

ตัวแปรอิสระตัวที่ 6

$X_6 = \text{AUDIT TYPE}$ คือ ประเภทของผู้สอบบัญชี ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนด ตัวแปรหุ่น (Dummy Variable) ดังนี้

กำหนดให้ ประเภทผู้สอบบัญชีในสำนักงานบัญชีขนาดใหญ่ (Big 4) ได้แก่ บริษัท เคพีเอ็มจี ออดิท จำกัด บริษัท ดีลอยท์ ทูซ โธมัทส โซียยศ จำกัด บริษัท ไพรซ์วอเตอร์เฮาส์คูเปอร์ส เอบีเอส จำกัด และ บริษัท สำนักงาน อีวาย จำกัด เดิมชื่อ บริษัท สำนักงาน เอ็นส์แอนด์ ยัง จำกัด (กำหนดให้ $X = 1$)

ประเภทผู้สอบบัญชีในสำนักงานสอบบัญชีขนาดย่อม (กำหนดให้ $X = 0$)

3.4.2 การใช้วิธีการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression) ในการประมวลผลการวิจัย ในการตรวจสอบข้อมูลในส่วนที่สอง คือ การเลือกใช้วิธีการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ส่งผลต่อการตกแต่งตัวเลขในงบการเงิน ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่มธุรกิจอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง

สำหรับการวัดค่าของตัวแปรจะใช้เทคนิคการวิเคราะห์การถดถอย (Regression) เพื่อวัดค่าการตกแต่งกำไรผ่านรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหาร (Earning Management by Discretionary Accruals) โดยใช้แบบจำลองของ The Modified Jones Model ซึ่งพัฒนามาจากแบบจำลอง The Jones Model เพื่อคำนวณรายการคงค้างที่ไม่ใช่ดุลยพินิจของผู้บริหารและนำไปสู่การคำนวณค่ารายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหาร (Discretionary Accruals) ดังนี้

3.4.2.1 คำนวณหารายการคงค้างทั้งหมด (Total Accruals) โดยใช้แนวคิด Cash Flow Based Approach

$$TA_{it} = NI_{it} - CFO_{it}$$

โดยที่	TA	=	รายการคงค้างรวมของบริษัท i ในปีที่ t
	NI_t	=	กำไรสุทธิในปีที่ t
	CFO_t	=	กระแสเงินสดจากการดำเนินงานในปีที่ t

3.4.2.2 นำผลลัพธ์ที่ได้จากการคำนวณในข้อ 3.4.2.1 มาวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression) เพื่อคำนวณค่าสัมประสิทธิ์ α_1 , α_2 และ α_3 ดังนี้

$$TA_t / A_{t-1} = \alpha_1 (1 / A_{t-1}) + \alpha_2 [(\Delta REV_t - \Delta REC_t) / A_{t-1}] + \alpha_3 (PPE_t / A_{t-1}) + \varepsilon_t$$

โดยที่	TA_t	=	รายการคงค้างรวมในปีที่ t
	A_{t-1}	=	สินทรัพย์รวม ณ สิ้นงวดของปีที่ $t-1$
	ΔREV_t	=	การเปลี่ยนแปลงของรายได้จากการขายในปีที่ t กับปีที่ $t-1$
	ΔREC_t	=	การเปลี่ยนแปลงของลูกหนี้การค้าในปีที่ t กับปีที่ $t-1$
	PPE_t	=	ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ณ สิ้นงวดในปีที่ t
	ε_t	=	สัดส่วนของรายการคงค้างที่ใช้ดุลยพินิจของผู้บริหาร ต่อรายการคงค้างทั้งหมด

3.4.2.3 นำผลลัพธ์ที่ได้จากการคำนวณในข้อ 3.4.2.2 มาคำนวณในแบบจำลองของ The Modified Jones Model ดังนี้

$$NDA_{it} = \alpha_1 (1 / A_{t-1}) + \alpha_2 [(\Delta REV_t - \Delta REC_t) / A_{t-1}] + \alpha_3 (PPE_t / A_{t-1})$$

โดยที่	NDA_{it}	=	รายการคงค้างที่ไม่ใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารของบริษัท i ในปีที่ t
	A_{t-1}	=	สินทรัพย์รวม ณ สิ้นงวดของปีที่ $t-1$
	ΔREV_t	=	การเปลี่ยนแปลงของรายได้จากการขายในปีที่ t กับปีที่ $t-1$
	ΔREC_t	=	การเปลี่ยนแปลงของลูกหนี้การค้าในปีที่ t กับปีที่ $t-1$
	PPE_t	=	ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ณ สิ้นงวดในปีที่ t
	$\alpha_1, \alpha_2, \alpha_3$	=	ค่าสัมประสิทธิ์ที่คำนวณได้จากสมการข้อ 2)

3.4.2.4 นำผลลัพธ์ที่ได้จากการคำนวณในข้อ 3.4.2.3 มาคำนวณรายการคงค้าง โดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหาร (Discretionary Accruals) ดังนี้

$$DA_{it} = TA_t / A_{t-1} - NDA_{it}$$

โดยที่ DA_{it} = รายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารของบริษัท i ในปี t

TA_t = รายการคงค้างรวมในปี t

A_{t-1} = สินทรัพย์รวม ณ สิ้นงวดของปีที่ $t-1$

NDA_{it} = รายการคงค้างที่ไม่ใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารของบริษัท i ในปี t

3.5 วิธีการเก็บข้อมูล

3.5.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ผู้วิจัยคัดเลือกบริษัทที่จะใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยจำนวน 101 บริษัท ที่เลือกใช้นโยบายบัญชีในการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ประเภทที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ โดยเริ่มทดสอบข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างระหว่างปี 2554 - 2556 ทั้งนี้ในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างมีเงื่อนไขที่กำหนดไว้ ดังนี้

3.5.1.1 บริษัทที่เป็นกลุ่มตัวอย่างวิจัยทั้งหมดเป็นบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในกลุ่มธุรกิจก่อสร้างอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง

3.5.1.2 เป็นบริษัทที่มีข้อมูลในงบการเงินและหมายเหตุประกอบงบการเงินที่ครบถ้วนเนื่องจากต้องใช้ข้อมูลดังกล่าวในการหาค่าของตัวแปรอิสระที่ได้กำหนดไว้

3.5.2 นำข้อมูลในงบการเงินของแต่ละบริษัทมาหาค่าตามตัวแปรอิสระแต่ละตัวตามที่ได้กำหนดไว้ โดยใช้ข้อมูลงบการเงินของแต่ละบริษัทในระหว่างปี 2554 - 2556 ทั้งนี้ได้ข้อมูลงบการเงินของแต่ละบริษัทมาจากการเข้าถึงข้อมูลโดยผ่านทางเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์ (<http://www.sec.or.th>) และข้อมูลด้านอื่นๆ จากตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (www.set.or.th)

3.5.3 นำข้อมูลที่ได้จากการหาค่าตัวแปรตามและตัวแปรอิสระที่ได้กล่าวถึงในข้อ 3.5.2 มาบันทึกในเครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อเตรียมความพร้อมของข้อมูลก่อนทำการประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ในการประมวลผลการวิจัย

3.5.4 ทำการประมวลวิเคราะห์ข้อมูลและทดสอบสมมติฐาน โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยแบบโลจิสติก (Logistic Regression Analysis) เพื่อทดสอบสมมติฐาน การวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกในครั้งนี้จะประมาณค่าสัมประสิทธิ์โลจิสติกในสมการด้วยวิธีไลค์ลิฮูดสูงสุด (Maximum Likelihood)

3.5.5 ใช้ค่าสถิติ t-test เพื่อวัดค่าของตัวแปรตามเรื่องการตกแต่งกำไรผ่านรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหาร สำหรับกลุ่มบริษัทที่ตราคาสินทรัพย์ใหม่กับบริษัทที่ใช้วิธีราคาทุน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและอภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

4.1 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้วิธีการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่มธุรกิจอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง

ในการวิจัยมีกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 101 บริษัท โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มบริษัท ที่เลือกใช้นโยบายการบัญชีในการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ จำนวน 14 บริษัท และกลุ่มบริษัทที่ไม่เลือกใช้นโยบายการบัญชีในการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ จำนวน 87 บริษัท ซึ่งจะอาศัยข้อมูลของบริษัทที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อหาค่าของตัวแปรตามและตัวแปรอิสระ จากข้อมูลในงบการเงินของบริษัทที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในระหว่างปี 2554 - 2556 ประกอบด้วยปี 2554 จำนวน 96 บริษัท ปี 2555 จำนวน 98 บริษัท และปี 2556 จำนวน 100 บริษัท รวมทั้งสิ้น 294 บริษัท มาใช้ประกอบในการวิเคราะห์ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด และค่าสูงสุด และใช้สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ การวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกแบบ Binary Logistic Regression

4.1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้วิธีการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่มธุรกิจอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างในช่วงเวลาที่ทดสอบ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด และค่าสูงสุด

ตาราง 4.1 แสดงค่าสถิติเบื้องต้นของตัวแปรที่ทำการทดสอบ

ตัวแปร	จำนวน ตัวอย่าง	Mean	Std.Deviation	Maximum	Minimum
LEV	294	28.7656	61.9659	424.3488	0.0339
PPTY	294	0.4951	0.2878	0.9941	0.0000
Δ CFO	294	-0.0117	0.1516	0.6106	-1.2146
SIZE	294	9.4951	0.8457	10.8895	5.8401
Δ EQUITY	294	0.0596	0.1377	0.8354	-0.4513

จากตาราง 4.1 มีจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 294 ตัวอย่าง ตัวแปรอิสระทั้ง 5 ตัว มีค่าเฉลี่ย (Mean) สูงสุดและต่ำสุดของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้วิธีการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ คือ อัตราส่วนแสดงสภาพหนี้สิน (LEV) และอัตราส่วนแสดงการเปลี่ยนแปลงในกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (Δ CFO) โดยมีค่าเท่ากับ 28.7656 และ -0.0117 ตามลำดับ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สูงสุดและต่ำสุด คือ อัตราส่วนแสดงสภาพหนี้สิน (LEV) และอัตราส่วนการเปลี่ยนแปลงของส่วนของผู้ถือหุ้น (Δ EQUITY) โดยมีค่าเท่ากับ 61.9659 และ 0.1377 ตามลำดับ ค่าสูงสุด (Maximum) คือ อัตราส่วนแสดงสภาพหนี้สิน (LEV) โดยมีค่าเท่ากับ 424.3488 และค่าต่ำสุด (Minimum) คือ อัตราส่วนการลงทุนในที่ดินและอาคาร มีค่าเท่ากับ 0.0000

4.1.2 ผลการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้วิธีการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่มธุรกิจอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง โดยใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics)

การวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกจะประมาณค่าสัมประสิทธิ์โลจิสติก (B) ในสมการด้วยวิธีโลคัลไลค์สูงสุด (Maximum Likelihood) และอาศัยค่าสถิติอื่นๆ มาช่วยในการวิเคราะห์ เช่น ค่า $\text{Exp}(B)$ และค่า Pseudo R^2 เป็นต้น การวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกจะนำตัวแปร

อิสระทั้ง 6 ตัว ซึ่งประกอบไปด้วย LEV, PPTY, Δ CFO, SIZE, Δ EQUITY และ AUDIT TYPE โดยจะนำตัวแปรอิสระทั้ง 6 ตัวเข้าสมการโดยใช้เทคนิคการคัดเลือกตัวแปรอิสระเข้าสมการ ถดถอยด้วยวิธี Enter³

ตาราง 4.2 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติก

ตัวแปร	B	Wald	Sig.	Exp(B)	95% C.I. for EXP(B)	
					Lower	Upper
LEV	-0.224	9.644	0.002 [*]	0.800	0.694	0.921
PPTY	2.951	12.246	0.000 [*]	19.126	3.663	99.870
Δ CFO	-0.284	0.022	0.882	0.753	0.018	32.343
SIZE	-0.319	2.000	0.157	0.727	0.467	1.131
Δ EQUITY	-1.724	1.437	0.231	0.178	0.011	2.990
AUDIT TYPE	-0.510	1.359	0.244	0.601	0.255	1.415
Constant	0.605	0.086	0.769	1.832		

*หมายถึงตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตาราง 4.2 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระทั้ง 6 ตัว กับตัวแปรตามคือ โอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ในการเลือกใช้นโยบายการบัญชีในการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ทั้งนี้เมื่อพิจารณาค่า Significance ของการทดลองทำให้ทราบว่าตัวแปร Enter³ เทคนิคการคัดเลือกตัวแปรอิสระเข้าสมการถดถอยวิธี Enter เป็นเทคนิคการคัดเลือกตัวแปรอิสระเข้าสมการถดถอยในขั้นตอนเดียว ซึ่งวิธีนี้ผู้วิจัยจะเป็นผู้ตัดสินใจเองว่าตัวอิสระตัวใดบ้างที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามหรือควรอยู่ในสมการถดถอยโลจิสติก โดยพิจารณาจากค่าสถิติทดสอบหรือค่า Significance ของสถิติทดสอบ

อิสระที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 (ระดับความเชื่อมั่นเท่ากับ 95%) มีจำนวน 2 ตัวแปร ได้แก่ ตัวแปรอัตราส่วนแสดงสภาพหนี้สิน (LEV) และตัวแปรอัตราส่วนการลงทุนในที่ดินและอาคาร (PPTY) ส่วนตัวแปรอัตราส่วนการเปลี่ยนแปลงในกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (Δ CFO) ตัวแปรขนาดกิจการ (SIZE) อัตราส่วนการเปลี่ยนแปลงของส่วนของผู้ถือหุ้น (Δ EQUITY) และประเภทของผู้สอบบัญชี (AUDIT TYPE) พบว่าไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 แต่อย่างใด

และจากตาราง 4.2 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์โลจิสติก (B) และค่า $\text{Exp}(B)$ ของตัวแปรอิสระที่มีนัยสำคัญทางสถิติ พบว่าค่าสถิติทั้งสองจะช่วยอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามและตัวแปรอิสระได้ ดังนี้

ตัวแปรอัตราส่วนแสดงสภาพหนี้สิน (LEV) มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ในการเลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ เนื่องจากค่า B^1 ของตัวแปร LEV มีค่าเท่ากับ -0.224 ซึ่งมีค่าลบ และมีค่า $\text{Exp}(B)$ หรือค่า e^{b^1} เท่ากับ 0.800 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 1 สามารถอธิบายได้ว่า ถ้าเพิ่มตัวแปรอัตราส่วนแสดงสภาพหนี้สิน(LEV) ขึ้น 1 หน่วย โดยควบคุมตัวแปรพยากรณ์ที่เหลือจะทำให้ Odds ratio⁴ ลดลง ซึ่งแสดงว่าโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ในการเลือกใช้นโยบายการบัญชีในการตีราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่จะลดลง

ตัวแปรอัตราส่วนการลงทุนในที่ดินและอาคาร (PPTY) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ในการเลือกใช้นโยบายการบัญชีในการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ เนื่องจาก ค่า B^2 ของตัวแปร PPTY มีค่าเท่ากับ 2.951 ซึ่งมีค่าเป็นบวก และมีค่า $\text{Exp}(B)$ หรือค่า e^{b^2} เท่ากับ 19.126 ซึ่งมีค่ามากกว่า 1 สามารถอธิบายได้ว่า ถ้าเพิ่มตัวแปรอัตราส่วนการลงทุนในที่ดินและอาคาร(PPTY) ขึ้น 1 หน่วย โดยควบคุมตัวแปรพยากรณ์ที่เหลือจะทำให้ Odds ratio เพิ่มขึ้น ซึ่งแสดงว่าโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ในการเลือกใช้

Odds หรือ Odd Ratio⁴ คือ ค่า e^b หรือ $\text{Exp}(B)$ ค่านี้เป็นอัตราส่วนระหว่าง Odds ของเหตุการณ์ ซึ่งจะสามารถใช้ทำนายตัวแปรอิสระที่กำลังพิจารณาได้ โดยสมมุติให้ตัวแปรอิสระตัวอื่นๆ มีค่าคงที่ ซึ่งตัวแปรอิสระตัวนั้นจะสามารถอธิบายอัตราส่วนหรือโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ที่สนใจว่าจะเกิดเหตุการณ์ที่สนใจเพิ่มขึ้นหรือลดลง ถ้า e^b มีค่ามากกว่า 1 แสดงว่าค่า Odds เพิ่มขึ้น หรือโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ที่สนใจเพิ่มมากขึ้น หรือถ้า e^b มีค่าน้อยกว่า 1 แสดงว่าค่า Odds ลดลง หรือโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ที่สนใจลดลงขึ้น และถ้าค่า e^b มีค่าเท่ากับ 0 แสดงว่าค่า Odds ไม่เพิ่มขึ้นหรือไม่ลดลง ซึ่งแสดงว่าโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ที่สนใจไม่เพิ่มขึ้นหรือไม่ลดลง

นโยบายการบัญชีในการตีราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่จะเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ยังพบว่าตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ในการเลือกใช้นโยบายการบัญชีในการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ มากที่สุดคือ อัตราส่วนการลงทุนในที่ดินและอาคาร เนื่องจากมีค่า Exp (B) เท่ากับ 19.126 ซึ่งมีค่ามากกว่าตัวแปรอิสระอื่นๆ รองลงมาคือ ตัวแปรอัตราส่วนแสดงสภาพหนี้สิน (LEV) เนื่องจากมีค่า Exp (B) เท่ากับ 0.800

ส่วนการทดสอบสมการโครงสร้างว่ามีความเหมาะสมหรือไม่นั้น ต้องอาศัยค่าสถิติเข้ามาช่วยในการวิเคราะห์เพื่อที่จะทำให้ทราบว่าสมการโครงสร้างนี้มีความเหมาะสมในการนำมาใช้พยากรณ์โอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ในการเลือกใช้นโยบายการบัญชีในการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์มากน้อยเพียงใด ซึ่งค่าสถิติที่ใช้ในการตรวจสอบความเหมาะสมของสมการแสดงในตาราง 4.3 ดังนี้

ตาราง 4.3 แสดงค่าสถิติที่ใช้ในการตรวจสอบความเหมาะสมของสมการ

	Chi-square	df	Sig.
Hosmer and Lemeshow Test (Step 1 Model)	5.511	8	0.702
Omnibus Test of Model Coefficients (Step 1)	52.515	6	0.000
Cox & Snell R Square = 0.164			
Nagelkerke R Square = 0.320			

จากตาราง 4.3 แสดงค่าสถิติที่ใช้ในการตรวจสอบความเหมาะสมของสมการ (Model) พบว่า

4.1.3 การทดสอบด้วยค่าสถิติ Hosmer and Lemeshow Test ซึ่งเป็นการทดสอบความเหมาะสมของสมการ โดยมีสมการในการทดสอบคือ

H_0 : สมการ (Model) ที่ได้มีความเหมาะสม

H_1 : สมการ (Model) ที่ได้ไม่มีความเหมาะสม

ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ Hosmer and Lemeshow test ที่มีการแจกแจงแบบไคสแควร์ (Chi-Square) พบว่ามีค่า Significance เท่ากับ 0.702 ซึ่งมีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 ที่ได้กำหนดไว้ ดังนั้นจึงยอมรับ H_0 โดยสรุปว่าสมการ (Model) ที่ได้มีความเหมาะสม

4.1.3.1 การทดสอบด้วยค่าสถิติ Omnibus Test of Model Coefficients ซึ่งเป็น การตรวจสอบความเหมาะสมของสมการ โดยมีสมมติฐานในการทดสอบคือ

H_0 : ตัวแบบสมการถดถอยโลจิสติกเชื่อถือไม่ได้

H_1 : ตัวแบบสมการถดถอยโลจิสติกเชื่อถือได้

ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ Omnibus Test of Model Coefficients ที่มีการแจกแจงแบบไคสแควร์ (Chi-Square) พบว่ามีค่า Significance เท่ากับ 0.000 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 ที่ได้กำหนดไว้ ดังนั้นจึงต้องปฏิเสธ H_0 และยอมรับ H_1 โดยสรุปว่าตัวแบบสมการถดถอยโลจิสติกเชื่อถือได้

4.1.3.2 จากค่าสถิติทดสอบ Cox & Snell R Square ที่มีค่าเท่ากับ 0.164 และค่า Nagelkerke R Square ที่มีค่าเท่ากับ 0.320 ซึ่งค่า Nagelkerke R Square นี้เรียกว่า Pseudo R^2 ซึ่งเป็นค่าที่บอกถึงสัดส่วนหรือร้อยละของตัวแปรที่สามารถใช้อธิบายความผันแปรของสมการถดถอยโลจิสติกได้ ผลการวิเคราะห์ครั้งนี้พบว่า มีค่า Pseudo R^2 เท่ากับ 0.320 ซึ่งสามารถใช้อธิบายได้ว่าตัวแปรอิสระทั้ง 6 ตัว สามารถอธิบายความผันแปรของการเลือกใช้นโยบายการบัญชีในการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ได้ร้อยละ 32.0

4.1.4 จากการตรวจสอบความเชื่อถือได้ของสมการ โดยการเปรียบเทียบค่าที่พยากรณ์ได้กับค่าจริง ซึ่งกำหนดค่า Cut value เท่ากับ 0.5 จะได้เปอร์เซ็นต์ของการพยากรณ์ถูกต้องดังตาราง 4.4 ดังนี้

ตาราง 4.4 แสดงเปอร์เซ็นต์ของการพยากรณ์ถูกต้องของสมการถดถอยโลจิสติก

ค่าที่สังเกตได้	เลือก - ไม่เลือก		เปอร์เซ็นต์ ความถูกต้อง
	ไม่เลือก	เลือก	
ไม่เลือก	259	1	99.6
เลือก	30	4	11.8
เปอร์เซ็นต์รวม			89.5

จากตาราง 4.4 เปอร์เซ็นต์ของการพยากรณ์ถูกต้องของสมการถดถอยโลจิสติกที่นำมาใช้ในการพยากรณ์โอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ในการเลือกใช้นโยบายการบัญชีในการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ จากตารางข้างต้นสามารถอธิบายความหมายของข้อมูลได้ดังนี้

4.1.4.1 จากข้อมูลจริงเป็นการไม่เลือกใช้นโยบายบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ใหม่ จำนวน 260 ตัวอย่าง แต่เมื่อใช้สมการนี้พยากรณ์จะพบว่า เกิดเหตุการณ์ในการไม่เลือกใช้นโยบายบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ใหม่ จำนวน 259 ตัวอย่าง นั่นคือมีการพยากรณ์ถูกต้องเท่ากับร้อยละ 99.6 (259/260)

4.1.4.2 จากข้อมูลจริงเป็นการเลือกใช้นโยบายบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ใหม่ จำนวน 34 ตัวอย่าง แต่เมื่อใช้สมการนี้พยากรณ์จะพบว่า เกิดเหตุการณ์ในการเลือกใช้นโยบายบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ใหม่ จำนวน 4 ตัวอย่าง นั่นคือมีการพยากรณ์ถูกต้องเท่ากับร้อยละ 11.8 (4/34)

4.1.4.3 ในภาพรวมพบว่ามีเปอร์เซ็นต์รวมของการพยากรณ์ถูกต้องเท่ากับร้อยละ 89.5 ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าสมการถดถอยโลจิสติกนี้สามารถนำมาใช้พยากรณ์โอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ในการเลือกใช้นโยบายการบัญชีในการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ได้อย่างถูกต้องประมาณร้อยละ 89.5

ดังนั้นในภาพรวมสรุปได้ว่าสมการโครงสร้างที่ใช้ในการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกนี้มีความเหมาะสมในระดับที่ยอมรับได้ โดยสมการถดถอยโลจิสติกนี้มีตัวแปรทั้ง 6 ตัว สามารถ

นำมาใช้อธิบายความผันแปรของการเลือกใช้นโยบายการบัญชีในการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ได้ร้อยละ 32.0 และยังสามารถนำมาใช้พยากรณ์โอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ในการเลือกใช้นโยบายการบัญชีในการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ได้อย่างถูกต้องร้อยละ 89.5

4.1.5 ผลการทดสอบสมมติฐานของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้วิธีการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่มธุรกิจอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง

การวิจัยเชิงประจักษ์ในครั้งนี้ผลการทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของตัวแปรที่คาดว่าจะมีผลต่อการเลือกใช้นโยบายการบัญชีในการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ อันได้แก่ อัตราส่วนแสดงสภาพหนี้สิน (LEV) อัตราส่วนการลงทุนในที่ดินและอาคาร (PPTY) อัตราส่วนการเปลี่ยนแปลงในกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (Δ CFO) ขนาดของกิจการ (SIZE) อัตราส่วนการเปลี่ยนแปลงของส่วนของผู้ถือหุ้น (Δ EQUITY) และประเภทของผู้สอบบัญชี (AUDIT TYPE) โดยสมมติฐานนี้เป็นการทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามและตัวแปรอิสระที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งเป็นการทดสอบสมมติฐานแบบสองหาง (Two-tailed test) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 (วิธีทางสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานได้กล่าวถึงแล้วในบทที่ 3)

ผลจากการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกที่แสดงในตาราง 4.2 พบว่า

4.1.5.1 อัตราส่วนแสดงสภาพหนี้สิน (LEV) มีความสัมพันธ์กับโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ในการเลือกใช้นโยบายการบัญชีในการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ เนื่องจากมีค่า Significance ของการทดสอบแบบสองด้านเท่ากับ 0.002 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 ที่ได้กำหนดไว้ ดังนั้นจึงสรุปว่าตัวแปรอัตราส่วนแสดงสภาพหนี้สิน (LEV) มีความสัมพันธ์กับการเลือกใช้นโยบายการบัญชีในการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

4.1.5.2 อัตราส่วนการลงทุนในที่ดิน และอาคาร (PPTY) มีความสัมพันธ์กับโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ในการเลือกใช้นโยบายการบัญชีในการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ เนื่องจากมีค่า Significance ของการทดสอบแบบสองด้านเท่ากับ 0.000 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 ที่ได้กำหนดไว้ ดังนั้นจึงสรุปว่าตัวแปรอัตราส่วนการลงทุนใน

ที่ดิน และอาคาร (PPTY) มีความสัมพันธ์กับการเลือกใช้นโยบายการบัญชีในการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

4.1.5.3 อัตราส่วนการเปลี่ยนแปลงในกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (ΔCFO) ไม่มีความสัมพันธ์กับโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ในการเลือกใช้นโยบายการบัญชีในการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ เนื่องจากมีค่า Significance ของการทดสอบแบบสองด้านเท่ากับ 0.882 ซึ่งมีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 ที่ได้กำหนดไว้ ดังนั้นจึงสรุปว่าตัวแปรอัตราส่วนการเปลี่ยนแปลงในกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (ΔCFO) ไม่มีความสัมพันธ์กับการเลือกใช้นโยบายการบัญชีในการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

4.1.5.4 ขนาดของกิจการ (SIZE) ไม่มีความสัมพันธ์กับโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ในการเลือกใช้นโยบายการบัญชีในการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ เนื่องจากมีค่า Significance ของการทดสอบแบบสองด้านเท่ากับ 0.157 ซึ่งมีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 ที่ได้กำหนดไว้ ดังนั้นจึงสรุปว่าตัวแปรขนาดของกิจการ (SIZE) ไม่มีความสัมพันธ์กับการเลือกใช้นโยบายการบัญชีในการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

4.1.5.5 อัตราส่วนการเปลี่ยนแปลงของส่วนของผู้ถือหุ้น ($\Delta EQUITY$) ไม่มีความสัมพันธ์กับโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ในการเลือกใช้นโยบายการบัญชีในการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ ประเภทที่ดินอาคารและอุปกรณ์ เนื่องจากมีค่า Significance ของการทดสอบแบบสองด้านเท่ากับ 0.231 ซึ่งมีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 ที่ได้กำหนดไว้ ดังนั้นจึงสรุปว่าตัวแปรอัตราส่วนการเปลี่ยนแปลงของส่วนของผู้ถือหุ้น ($\Delta EQUITY$) ไม่มีความสัมพันธ์กับการเลือกใช้นโยบายการบัญชีในการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

4.1.5.6 ประเภทของผู้สอบบัญชี (AUDIT TYPE) ไม่มีความสัมพันธ์กับโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ในการเลือกใช้นโยบายการบัญชีในการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ เนื่องจากมีค่า Significance ของการทดสอบแบบสองด้านเท่ากับ 0.244 ซึ่งมีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 ที่ได้กำหนดไว้ ดังนั้นจึงสรุปว่าตัวแปรประเภทของผู้สอบบัญชี (AUDIT TYPE) ไม่มีความสัมพันธ์กับการเลือกใช้นโยบายการบัญชีในการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

4.2 การวิเคราะห์การเลือกใช้วิธีการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ประเภทที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ที่ส่งผลกระทบต่อการตกแต่งตัวเลขในงบการเงิน ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่มธุรกิจอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง

4.2.1 ผลการวิเคราะห์ที่ข้อมูลทั่วไปของรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหาร (Discretionary Accruals) ในช่วงเวลาที่ทดสอบ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด และค่าสูงสุด แสดงในตาราง 4.5 ดังนี้

ตาราง 4.5 แสดงค่าสถิติเบื้องต้นของรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารในช่วงเวลาที่ทดสอบ 3 ปี (พ.ศ. 2554 - 2556)

ค่าสถิติเบื้องต้น	รายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหาร		รวม
	บริษัทที่เลือกใช้นโยบายการบัญชีโดยวิธีการตีราคาใหม่	บริษัทที่ไม่เลือกใช้นโยบายการบัญชีโดยวิธีการตีราคาใหม่	
จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	34	260	294
%	11.6	88.4	100
Mean	0.0435	0.0387	
Std. Deviation	0.1074	0.1129	
Minimum	-0.3150	-0.5182	
Maximum	0.2149	0.4532	

จากตาราง 4.5 มีจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 294 ตัวอย่าง แบ่งเป็นบริษัทที่เลือกใช้นโยบายการบัญชีด้วยวิธีการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ จำนวน 34 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 11.6 ส่วนบริษัทที่ไม่เลือกใช้นโยบายการบัญชีด้วยวิธีการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ จำนวน 260 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 88.4

ค่าเฉลี่ยของรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหาร (Mean Discretionary Accruals) ของบริษัทที่เลือกใช้นโยบายการบัญชีด้วยวิธีการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ มีค่าเท่ากับ 0.0435 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เท่ากับ 0.1074 ค่าต่ำสุด (Minimum) และค่าสูงสุด (Maximum) ของรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหาร เท่ากับ -0.3150 และ 0.2149 ตามลำดับ

ส่วนบริษัทที่ไม่เลือกใช้นโยบายการบัญชีด้วยวิธีการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ มีค่าเฉลี่ยของรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหาร (Mean Discretionary Accruals) เท่ากับ 0.0387 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เท่ากับ 0.1129 ค่าต่ำสุด (Minimum) และค่าสูงสุด (Maximum) ของรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารเท่ากับ -0.5182 และ 0.4532 ตามลำดับ

4.2.2 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหาร (Discretionary Accruals) โดยใช้สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของประชากร ด้วยสถิติ Independent Samples t-test

เนื่องจากนโยบายการบัญชีตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 16 เรื่อง ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ได้เปิดโอกาสให้เลือกปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดมูลค่าภายหลังการรับรู้รายการ ได้ 2 วิธี คือ วิธีราคาทุน และวิธีการตีราคาใหม่ จึงเลือกทำการทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติ Independent Samples t-test โดยทดสอบค่าเฉลี่ยรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารของบริษัทที่เลือกใช้นโยบายการบัญชีด้วยวิธีการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ เปรียบเทียบกับบริษัทที่ไม่เลือกใช้นโยบายการบัญชีด้วยวิธีการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์หรือวิธีราคาทุน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ตามสมมติฐาน ต่อไปนี้

H_0 = ค่าเฉลี่ยรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารในช่วงเวลาที่ทำการทดสอบของบริษัทที่เลือกใช้นโยบายการบัญชีด้วยวิธีการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ไม่แตกต่าง กับบริษัทที่ไม่เลือกใช้นโยบายการบัญชีด้วยวิธีการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

H_1 = ค่าเฉลี่ยรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารในช่วงเวลาที่ทำการทดสอบของบริษัทที่เลือกใช้นโยบายการบัญชีด้วยวิธีการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ แตกต่าง กับบริษัทที่ไม่เลือกใช้นโยบายการบัญชีด้วยวิธีการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

ตาราง 4.6 แสดงค่าสถิติที่ใช้ทดสอบค่าเฉลี่ยรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหาร ของบริษัทที่เลือกใช้นโยบายการบัญชีด้วยวิธีการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ เปรียบเทียบกับ บริษัทที่ไม่เลือกใช้นโยบายการบัญชีด้วยวิธีการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ โดยใช้สถิติ Independent Samples t-test

Variables	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means		
	F	Sig.	t	df	Sig.
DA: Equal variances Assumed	0.243	0.622	-0.235	292	0.814
DA: Equal variances not Assumed			-0.244	43.105	43.105

จากตาราง 4.6 ก่อนที่จะทดสอบค่าตามสมมติฐานนั้น ต้องทำการพิจารณาความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารทั้งสองกลุ่มว่าเท่ากันหรือไม่ โดยพิจารณาจากค่าสถิติทดสอบ F และ ค่า Sig. (Levene's Test for Equality of Variances) จากนั้นจึงพิจารณาค่าสถิติที่ใช้สำหรับทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างประชากร 2 กลุ่ม

จากการทดสอบความแปรปรวนในช่อง Sig. (Levene's Test for Equality of Variances) มีค่าเท่ากับ 0.622 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 แสดงให้เห็นว่าค่าความแปรปรวนของประชากร 2 กลุ่มนี้ไม่แตกต่าง ดังนั้น ค่า Sig. จะเท่ากับ 0.814 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 จึงยอมรับ H_0 และ ปฏิเสธ H_1 คือ ค่าเฉลี่ยรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของ

ผู้บริหารในช่วงเวลาที่ทำการศึกษา ปี 2554 - 2556 ของบริษัทที่เลือกใช้นโยบายบัญชีด้วยวิธีการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ไม่แตกต่าง กับบริษัทที่ไม่เลือกใช้นโยบายการบัญชีด้วยวิธีการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนั้น จึงสามารถสรุปได้ว่า บริษัทที่เลือกใช้นโยบายการบัญชีด้วยวิธีการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ใช้รายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหาร (Discretionary Accruals) ในการตกแต่งกำไร ไม่แตกต่าง กับบริษัทที่ไม่เลือกใช้นโยบายการบัญชีด้วยวิธีการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ และหากพิจารณาค่าเฉลี่ยของรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหาร (Mean Discretionary Accruals) จากตาราง 4.5 จะพบว่า บริษัทที่เลือกใช้นโยบายการบัญชีด้วยวิธีการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ มีค่าเฉลี่ยของรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารใกล้เคียงกับบริษัทที่ไม่เลือกใช้นโยบายการบัญชีด้วยวิธีการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ซึ่งเท่ากับ 0.0387 แสดงให้เห็นว่า บริษัทที่เลือกใช้นโยบายการบัญชีด้วยวิธีการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ในช่วงปี พ.ศ. 2554 - 2556 มีแนวโน้มในการตกแต่งกำไรผ่านรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารไม่แตกต่างกับบริษัทที่ไม่เลือกใช้นโยบายการบัญชีด้วยวิธีการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

4.2.3 การทดสอบเพิ่มเติม

ผู้วิจัยได้ทดสอบการแจกแจงความถี่ของข้อมูลจากจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดสอบ 294 ตัวอย่าง ด้วยสถิติ One sample Kolmogorov-Smirnov test ตามตาราง 4.7 ดังนี้

ตาราง 4.7 แสดงค่าสถิติที่ใช้ทดสอบการแจกแจงข้อมูลของรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารและการเลือกใช้นโยบายบัญชี

Null Hypotheses	Test	Sig
The distribution of DA is normal with mean 0.04 and standard deviation 0.13.	One-Sample Kolmogorov-Smirnov Test	0.000
The categories defined by Policy = 1.00 and 0.00 occur with probabilities 0.5 and 0.5.	One-Sample Binomial Test	0.000

จากตาราง 4.7 พบว่ารายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารและการเลือกใช้ นโยบายบัญชีมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 แสดงให้เห็นว่า ข้อมูลที่ใช้ในการทดสอบมีการ แจกแจงแบบไม่ปกติ ซึ่งอาจส่งผลทำให้ข้อมูลมีการกระจายที่ไม่ปกติทั้ง 2 กลุ่ม

ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ทำการวิเคราะห์การทดสอบเพิ่มเติมเพื่อตรวจสอบให้แน่ใจว่าผลลัพธ์ ที่ได้จากสมการขึ้นอยู่กับปัจจัยที่ได้กำหนดไว้ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression) เช่นเดียวกัน เพื่อวัดค่าการตกแต่งกำไรผ่านรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของ ผู้บริหาร การวิเคราะห์ถดถอยในส่วนนี้ได้มีการเปลี่ยนแปลงจำนวนกลุ่มตัวอย่างในส่วนของกลุ่ม บริษัทที่ไม่เลือกใช้นโยบายการบัญชีในการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ให้เหลือเท่ากับจำนวนกลุ่มบริษัทที่เลือกใช้นโยบายการบัญชีในการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ ประเภท ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ คือจำนวน 34 ตัวอย่าง โดยคัดเลือกจากกลุ่มบริษัทที่ไม่เลือกใช้ นโยบายการบัญชีในการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ จากมูลค่า สินทรัพย์รวมที่มีขนาดใกล้เคียงกับกลุ่มบริษัทที่เลือกใช้นโยบายการบัญชีในการตีราคาสินทรัพย์ ใหม่ ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ โดยใช้ค่าสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่า เบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด และค่าสูงสุด ตามตาราง 4.8 และใช้สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ การ ทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของสินทรัพย์รวมของทั้ง 2 กลุ่มตัวอย่าง ด้วยสถิติ Independent Samples t-test ของกลุ่มบริษัทที่เลือกใช้นโยบายการบัญชีด้วยวิธีการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์หรือวิธีราคาทุน เปรียบเทียบกับบริษัทที่ไม่เลือกใช้นโยบายการ บัญชีด้วยวิธีการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ตามตาราง 4.9 ที่ระดับ นัยสำคัญ 0.05 ตามสมมติฐาน ต่อไปนี้

- H_0 = ค่าเฉลี่ยของมูลค่าสินทรัพย์รวมในช่วงเวลาที่ทำการทดสอบของบริษัทที่ ไม่เลือกใช้นโยบายการบัญชีด้วยวิธีการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ประเภท ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ไม่แตกต่าง กับบริษัทที่เลือกใช้นโยบายการ บัญชีด้วยวิธีการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์
- H_0 = ค่าเฉลี่ยของมูลค่าสินทรัพย์รวมในช่วงเวลาที่ทำการทดสอบของบริษัทที่ ไม่เลือกใช้นโยบายการบัญชีด้วยวิธีการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ประเภท ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ แตกต่าง กับบริษัทที่เลือกใช้นโยบายการบัญชี ด้วยวิธีการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

ตาราง 4.8 แสดงค่าสถิติเบื้องต้นของของมูลค่าสินทรัพย์รวมในช่วงเวลาที่ทดสอบ 3 ปี (พ.ศ. 2554 - 2556) จำนวน 68 ตัวอย่าง

ค่าสถิติเบื้องต้น	มูลค่าสินทรัพย์รวม		รวม
	บริษัทที่เลือกใช้นโยบายการบัญชีโดยวิธีการตีราคาใหม่	บริษัทที่ไม่เลือกใช้นโยบายการบัญชีโดยวิธีการตีราคาใหม่	
จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	34	34	68
%	50	50	100
Mean	3,046,477,111	3,062,396,600	
Std. Deviation	8,563,944,775	8,627,534,426	
Minimum	71,683,298	58,513,271	
Maximum	50,802,233,848	51,184,836,049	

จากตาราง 4.8 มีจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 68 ตัวอย่าง แบ่งเป็นบริษัทที่เลือกใช้นโยบายการบัญชีด้วยวิธีการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ จำนวน 34 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 50 ส่วนบริษัทที่ไม่เลือกใช้นโยบายการบัญชีด้วยวิธีการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ จำนวน 34 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 50 ค่าเฉลี่ยของมูลค่าสินทรัพย์รวมของบริษัทที่เลือกใช้นโยบายการบัญชีด้วยวิธีการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ มีค่าเท่ากับ 3,046,477,111 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เท่ากับ 8,563,944,775 ค่าต่ำสุด (Minimum) และค่าสูงสุด (Maximum) ของมูลค่าสินทรัพย์รวมเท่ากับ 71,683,298 และ 50,802,233,848 ตามลำดับ

ส่วนบริษัทที่ไม่เลือกใช้นโยบายการบัญชีด้วยวิธีการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ มีค่าเฉลี่ยของมูลค่าสินทรัพย์รวม เท่ากับ 3,062,396,600 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เท่ากับ 8,627,534,426 ค่าต่ำสุด (Minimum) และค่าสูงสุด (Maximum) ของมูลค่าสินทรัพย์รวมเท่ากับ 58,513,271 และ 51,184,836,049 ตามลำดับ

ตาราง 4.9 แสดงค่าสถิติที่ใช้ทดสอบค่าเฉลี่ยของมูลค่าสินทรัพย์รวมของบริษัทที่เลือกใช้นโยบายการบัญชีด้วยวิธีการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ เปรียบเทียบกับ บริษัทที่ไม่เลือกใช้นโยบายการบัญชีด้วยวิธีการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ โดยใช้สถิติ Independent Samples t-test

Variables	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means		
	F	Sig.	t	df	Sig.
DA: Equal variances Assumed	0.000	0.994	0.008	66	0.994
DA: Equal variances not Assumed			0.008	65.996	0.994

จากตาราง 4.9 พบว่าความแปรปรวนในช่อง Sig. (Levene's Test for Equality of Variances) มีค่าเท่ากับ 0.994 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 แสดงให้เห็นว่าค่าความแปรปรวนของประชากร 2 กลุ่มนี้ไม่แตกต่างกัน ดังนั้น ค่า Sig. จะเท่ากับ 0.994 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 จึงยอมรับ H_0 และ ปฏิเสธ H_1 คือ ค่าเฉลี่ยมูลค่าสินทรัพย์รวมในช่วงเวลาที่ทำ การทดสอบ ปี 2554 - 2556 ของบริษัทที่เลือกใช้นโยบายบัญชีด้วยวิธีการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ไม่แตกต่าง กับบริษัทที่ไม่เลือกใช้นโยบายการบัญชีด้วยวิธีการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และหากพิจารณา ค่าเฉลี่ยของมูลค่าสินทรัพย์รวม จากตาราง 4.8 จะพบว่า บริษัทที่เลือกใช้นโยบายการบัญชีด้วยวิธีการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ มีค่าเฉลี่ยของมูลค่าสินทรัพย์รวมใกล้เคียงกับบริษัทที่ไม่เลือกใช้นโยบายการบัญชีด้วยวิธีการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ดังนั้น จึงสามารถสรุปได้ว่า มูลค่าสินทรัพย์รวมของบริษัทที่เลือกใช้นโยบายการบัญชีด้วยวิธีการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ไม่แตกต่าง กับบริษัทที่ไม่เลือกใช้นโยบายการบัญชีด้วยวิธีการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

หลังจากการเปลี่ยนแปลงกลุ่มตัวอย่างในส่วนของกลุ่มบริษัทที่ไม่เลือกใช้นโยบายการบัญชีในการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ให้เหลือเท่ากับจำนวนกลุ่มบริษัทที่เลือกใช้นโยบายการบัญชีในการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ คือจำนวน 34 ตัวอย่าง ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหาร (Discretionary Accruals) ในช่วงเวลาที่ทดสอบ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด และค่าสูงสุด แสดงในตาราง 4.10 ดังนี้

ตาราง 4.10 แสดงค่าสถิติเบื้องต้นของรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารในช่วงเวลาที่ทดสอบ 3 ปี (พ.ศ. 2554 - 2556) จำนวน 68 ตัวอย่าง

ค่าสถิติเบื้องต้น	รายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหาร		รวม
	บริษัทที่เลือกใช้นโยบายการบัญชีโดยวิธีการตีราคาใหม่	บริษัทที่ไม่เลือกใช้นโยบายการบัญชีโดยวิธีการตีราคาใหม่	
จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	34	34	68
%	50	50	100
Mean	0.0435	-0.0150	
Std. Deviation	0.1074	0.1314	
Minimum	-0.3150	-0.5182	
Maximum	0.2149	0.1458	

จากตาราง 4.10 มีค่าเฉลี่ยของรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหาร (Mean Discretionary Accruals) ของบริษัทที่เลือกใช้นโยบายการบัญชีด้วยวิธีการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ มีค่าเท่ากับ 0.0435 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard

Deviation) เท่ากับ 0.1074 ค่าต่ำสุด (Minimum) และค่าสูงสุด (Maximum) ของรายการคงค้าง โดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารเท่ากับ -0.3150 และ 0.2149 ตามลำดับ

ส่วนบริษัทที่ไม่เลือกใช้นโยบายการบัญชีด้วยวิธีการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ มีค่าเฉลี่ยของรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหาร (Mean Discretionary Accruals) เท่ากับ -0.0150 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เท่ากับ 0.1314 ค่าต่ำสุด (Minimum) และค่าสูงสุด (Maximum) ของรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารเท่ากับ -0.5182 และ 0.1458 ตามลำดับ

ส่วนผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหาร (Discretionary Accruals) ด้วยสถิติ Independent Sample t-test เช่นเดียวกันนั้น สามารถสรุปผลการทดสอบได้ ดังนี้

ตาราง 4.11 แสดงค่าสถิติที่ใช้ทดสอบค่าเฉลี่ยรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารของบริษัทที่เลือกใช้นโยบายการบัญชีด้วยวิธีการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ เปรียบเทียบกับ บริษัทที่ไม่เลือกใช้นโยบายการบัญชีด้วยวิธีการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ โดยใช้สถิติ Independent Samples t-test จำนวน 68 ตัวอย่าง

Variables	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means		
	F	Sig.	t	df	Sig.
DA: Equal variances Assumed	0.511	0.477	-2.009	66	0.049*
DA: Equal variances not Assumed			-2.009	63.489	0.049

*หมายถึงตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผลการวิเคราะห์เพิ่มเติมในครั้งนี้ ไม่สอดคล้องกับการวิเคราะห์ด้วยสถิติ Independent Sample t-test ในครั้งแรก โดยผลทดสอบที่ได้มีค่าความแปรปรวนในช่อง Sig. (Levene's Test for Equality of Variances) มีค่าเท่ากับ 0.477 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 แสดงให้เห็นว่า ค่าความแปรปรวนของประชากร 2 กลุ่มนี้ไม่แตกต่างกัน ดังนั้น ค่า Sig. จะเท่ากับ 0.049 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 จึงปฏิเสธ H_0 และยอมรับ H_1 คือ ค่าเฉลี่ยรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารในช่วงเวลาที่ทำการทดสอบ จำนวน 68 ตัวอย่าง ในปี 2554 - 2556 ของบริษัทที่เลือกใช้นโยบายบัญชีด้วยวิธีการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ แตกต่างกับบริษัทที่ไม่เลือกใช้นโยบายการบัญชีด้วยวิธีการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนั้น จึงสามารถสรุปได้ว่า บริษัทที่เลือกใช้นโยบายการบัญชีด้วยวิธีการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ใช้รายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหาร (Discretionary Accruals) ในการตกแต่งกำไร แตกต่าง กับบริษัทที่ไม่เลือกใช้นโยบายการบัญชีด้วยวิธีการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ และหากพิจารณาค่าเฉลี่ยของรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหาร (Mean Discretionary Accruals) จากตาราง 4.10 จะพบว่า บริษัทที่เลือกใช้นโยบายการบัญชีด้วยวิธีการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ มีค่าเฉลี่ยของรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหาร มากกว่า บริษัทที่ไม่เลือกใช้นโยบายการบัญชีด้วยวิธีการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ แสดงให้เห็นว่า บริษัทที่เลือกใช้นโยบายการบัญชีด้วยวิธีการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์มีแนวโน้มในการตกแต่งกำไรผ่านรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารมากกว่าบริษัทที่ไม่เลือกใช้นโยบายการบัญชีด้วยวิธีการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

บทที่ 5

สรุปผล และข้อเสนอแนะ

งานวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้วิธีการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ที่ส่งผลต่อการตกแต่งตัวเลขในงบการเงิน ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในกลุ่มธุรกิจอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง เนื่องจากมาตรฐานบัญชีฉบับที่ 16 เรื่อง ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ได้มีแนวทางเลือกปฏิบัติทางการบัญชีในการวัดมูลค่า ภายหลังจากรับรู้รายการเมื่อเริ่มแรกว่า บริษัทสามารถเลือกใช้นโยบายบัญชีด้วยวิธีการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์แทนการใช้ราคาทุนเดิมในการแสดงมูลค่าของสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ แต่การเลือกเกณฑ์ที่เหมาะสมนั้นอาจมีผลกระทบต่อ การวิเคราะห์และการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจของผู้ใช้งบการเงิน และมีข้อดีข้อเสียในการเลือกใช้นโยบายการบัญชีแตกต่างกันไป ซึ่งในอดีตแนวคิดเกี่ยวกับการวัดมูลค่าโดยวิธีราคาทุนนั้นจะเป็นวิธีที่ใช้กันโดยทั่วไป แต่ปัจจุบันมีการนำแนวความคิดในเรื่องมูลค่ายุติธรรมมาใช้กันมากขึ้น จะเห็นได้จากการที่มาตรฐานการบัญชีหลายฉบับ ได้กำหนดให้วัดมูลค่าโดยใช้มูลค่ายุติธรรม (Fair Value) เป็นอีกทางเลือกหนึ่งในการวัดมูลค่าสินทรัพย์ และจากแนวทางเลือกนี้หากผู้บริหารเลือกใช้นโยบายการบัญชีที่ไม่เหมาะสม และใช้นโยบายการบัญชีที่เป็นทางเลือกนี้เป็นช่องทางเพื่อตกแต่งตัวเลขในงบการเงิน ดังนั้นจึงได้ทำการศึกษาวิจัยในครั้งนี้เพื่อที่จะได้ตอบปัญหาการวิจัยดังกล่าวได้

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้วิธีการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ โดยศึกษาอัตราส่วนทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับฐานะการเงินและผลการดำเนินงาน รวมถึงขนาดของกิจการและประเภทของผู้สอบบัญชี ที่ได้จากการนำเสนอข้อมูลในงบการเงิน และศึกษาการเลือกใช้นโยบายการบัญชีว่ามีอิทธิพลต่อการส่งเสริมให้เกิดการตกแต่งตัวเลขในงบการเงินหรือไม่ ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในกลุ่มธุรกิจอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง โดยการวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัยแบบเชิงประจักษ์ เป็นการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้นโยบายบัญชีในการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ การศึกษาวิจัยในส่วนนี้ใช้การวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามและตัวแปรอิสระที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งตัวแปร

ดังกล่าวได้อ้างอิงมาจากการวิจัยในอดีตและเพิ่มเติมสำหรับตัวแปรที่คาดว่าจะมีผลต่อการเลือกใช้นโยบายบัญชีในการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ สำหรับการวิจัยในส่วนการเลือกใช้นโยบายบัญชีในการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ที่มีผลต่อการตกแต่งตัวเลขในงบการเงิน ใช้วิธีการศึกษาเปรียบเทียบผ่านรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารตามนโยบายบัญชี ทั้ง 2 วิธี คือ วิธีราคาทุน และวิธีการตีราคาใหม่ โดยมีกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยคือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในกลุ่มธุรกิจอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง จำนวนทั้งสิ้น 101 บริษัท โดยจะเริ่มทดสอบข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในระหว่างปี 2554 - 2556 โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากงบการเงินในปี 2554 จำนวน 96 บริษัท ปี 2555 จำนวน 98 บริษัท และปี 2556 จำนวน 100 บริษัท รวมทั้งสิ้น 294 บริษัท สถิติที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าต่ำสุด (Minimum) ค่าสูงสุด (Maximum) ร่วมกับบทวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติก (Logistic Regression Analysis) วิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression) เพื่อวัดค่าตัวแปรที่ต้องการศึกษา และสถิติ Independent Sample t-test เพื่อทดสอบค่าเฉลี่ยของประชากร

5.1 สรุปผลการวิจัย

สำหรับการสรุปผลการวิจัยจะแบ่งเป็น 2 ส่วน โดยสามารถสรุปได้ดังนี้

5.1.1 ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้นโยบายบัญชีใหม่ ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในกลุ่มธุรกิจอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง หลังจากการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกแล้ว สามารถสรุปผลการวิจัย และผลการทดสอบสมมติฐานที่สำคัญ ดังนี้

5.1.1.1 ตัวแปรอัตราส่วนแสดงสภาพหนี้สิน (LEV) มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับการเลือกใช้นโยบายบัญชีในการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

5.1.1.2 ตัวแปรอัตราส่วนการลงทุนในที่ดินและอาคาร (PPTY) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการเลือกใช้นโยบายบัญชีในการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

5.1.1.3 ตัวแปรอัตราส่วนการเปลี่ยนแปลงในกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (ΔCFO) ไม่มีความสัมพันธ์กับการเลือกใช้นโยบายบัญชีในการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

5.1.1.4 ตัวแปรขนาดของกิจการ (SIZE) ไม่มีความสัมพันธ์กับการเลือกใช้นโยบายบัญชีในการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

5.1.1.5 ตัวแปรอัตราส่วนการเปลี่ยนแปลงของส่วนของผู้ถือหุ้น ($\Delta EQUITY$) ไม่มีความสัมพันธ์กับการเลือกใช้นโยบายบัญชีในการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

5.1.1.6 ตัวแปรประเภทของผู้สอบบัญชี (AUDIT TYPE) ไม่มีความสัมพันธ์กับการเลือกใช้นโยบายบัญชีในการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

ดังนั้นในภาพรวมของการวิจัยเชิงประจักษ์สรุปได้ว่า ตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตามคือ โอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ในการเลือกใช้นโยบายการบัญชีในการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์อย่างมีนัยสำคัญ 0.05 (ระดับความเชื่อมั่นเท่ากับ 95%) มีจำนวน 2 ตัวแปร ได้แก่ ตัวแปรอัตราส่วนแสดงสภาพหนี้สิน (LEV) และตัวแปรอัตราส่วนการลงทุนในที่ดินและอาคาร (PPTY) ส่วนตัวแปรอัตราส่วนการเปลี่ยนแปลงในกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน ตัวแปรขนาดของกิจการ ตัวแปรอัตราส่วนการเปลี่ยนแปลงของส่วนของผู้ถือหุ้น และตัวแปรประเภทของผู้สอบบัญชี พบว่าไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 แต่อย่างใด

โดยผลที่ได้จากการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกในครั้งนี้ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ณัฐวุฒิ ตันติเศรษฐ (2547) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกนโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ในการเลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ใหม่ ประเภทที่ดิน คือ ตัวแปรอัตราส่วนสภาพหนี้สิน และตัวแปรอัตราส่วนการลงทุนในที่ดินและอาคาร ซึ่งมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ในการเลือกใช้นโยบายการบัญชีในการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ประเภทที่ดินอาคารและอุปกรณ์ โดยผลงานวิจัยในครั้งนี้พบว่า จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอัตราส่วนการลงทุนในที่ดิน และอาคาร มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ในการเลือกใช้นโยบายการบัญชีในการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ประเภทที่ดินอาคารและอุปกรณ์สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐวุฒิ ตันติเศรษฐ (2547) ส่วนตัวแปรอัตราส่วนสภาพหนี้สินมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับ

โอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ในการเลือกใช้นโยบายการบัญชีในการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยข้างต้น นั้นอาจเป็นเพราะบริษัทกลุ่มที่เลือกใช้นโยบายการบัญชีในการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ประเภทที่ดินอาคารและอุปกรณ์ ที่นำมาทำการทดสอบนั้น อัตราส่วนสภาพหนี้สินไม่ใช่เป็นองค์ประกอบหลักในการที่จะตัดสินใจในการเลือกตีราคาสินทรัพย์ใหม่ประเภทที่ดินอาคารและอุปกรณ์

5.1.2 การตกแต่งกำไรผ่านรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหาร (Earning Management by Discretionary Accruals) ที่มีต่อการเลือกใช้นโยบายบัญชีในการวัดมูลค่าสินทรัพย์ภายหลังการรับรู้รายการ ตามมาตรฐานบัญชี ฉบับที่ 16 เรื่อง ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ในช่วงเวลาที่ทำการทดสอบ 3 ปี ตั้งแต่ปี 2554 - 2556 พบว่า ส่วนใหญ่บริษัทไม่เลือกใช้นโยบายบัญชีการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ คือใช้วิธีราคาทุน จำนวนร้อยละ 88.4 ในขณะที่บริษัทที่เลือกใช้นโยบายบัญชีด้วยวิธีการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ จำนวนร้อยละ 11.6 และค่าเฉลี่ยของรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารของบริษัทที่เลือกใช้นโยบายบัญชีการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ใกล้เคียงกับค่าเฉลี่ยของรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารของบริษัทที่ไม่เลือกใช้นโยบายบัญชีการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ แสดงให้เห็นว่าบริษัทผู้ประกอบการธุรกิจอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างที่เป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่เลือกใช้นโยบายบัญชีการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ในช่วงปี 2554 - 2556 มีแนวโน้มในการตกแต่งกำไรผ่านรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารไม่แตกต่างกับบริษัทที่ไม่เลือกใช้นโยบายการบัญชีด้วยวิธีการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

การวิเคราะห์ค่าทางสถิติของรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหาร (Discretionary Accruals) ที่มีต่อการเลือกใช้นโยบายบัญชีเกี่ยวกับการวัดมูลค่าภายหลังการรับรู้รายการ คือ วิธีราคาทุน และวิธีการตีราคาใหม่ ตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 16 เรื่อง ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ โดยทำการทดสอบ 3 ปี ตั้งแต่ปี 2554 - 2556 โดยเปรียบเทียบนโยบายบัญชีในการวัดมูลค่าสินทรัพย์ภายหลังการรับรู้รายการทั้ง 2 วิธี ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า บริษัทที่เลือกใช้นโยบายบัญชีด้วยวิธีการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ใช้รายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารในการตกแต่งกำไรไม่แตกต่างกันกับบริษัทที่ไม่เลือกใช้นโยบายบัญชีด้วยวิธีการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้ทำการวิเคราะห์การประเมินการทดสอบเพิ่มเติม การวิเคราะห์ในส่วนนี้ได้มีการเปลี่ยนแปลงจำนวนกลุ่มตัวอย่างในส่วนของกลุ่มบริษัทที่ไม่เลือกใช้นโยบายการ

บัญชีในการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ให้เหลือเท่ากับจำนวนกลุ่มบริษัทที่เลือกใช้นโยบายการบัญชีในการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ คือจำนวน 34 ตัวอย่าง โดยคัดเลือกจากกลุ่มบริษัทที่ไม่เลือกใช้นโยบายการบัญชีในการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ จากมูลค่าสินทรัพย์รวมที่มีขนาดใกล้เคียงกับกลุ่มบริษัทที่เลือกใช้นโยบายการบัญชีในการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ พบว่า ผลการวิเคราะห์ค่าทางสถิติของรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหาร โดยเปรียบเทียบนโยบายการบัญชีในการวัดมูลค่าสินทรัพย์ภายหลังการรับรู้รายการทั้ง 2 วิธี ตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 16 เรื่อง ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ นั้น พบว่ามีความยืดหยุ่นเอื้ออำนวยให้กับบริษัทในการใช้รายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารเพื่อทำการตกแต่งกำไรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวันเพ็ญ วาดเขียน (2547) ที่ได้ศึกษาเรื่องการตกแต่งตัวเลขทางการบัญชีโดยการตีราคาสินทรัพย์เพิ่มของกลุ่มบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในช่วงปี 2537 - 2545 โดยผลการศึกษาทำให้เห็นว่า การตีราคาสินทรัพย์ใหม่เป็นวิธีปฏิบัติทางบัญชีที่บริษัทส่วนใหญ่มักเลือกวิธีการบัญชีที่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อธุรกิจ ซึ่งอาศัยความยืดหยุ่นของมาตรฐานการบัญชีที่เปิดโอกาสให้เลือกปฏิบัติมาทำการตกแต่งตัวเลขในงบการเงินเพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับบริษัทตนเอง โดยผลการวิจัยพบว่า การเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น และอัตราหนี้สินต่อสินทรัพย์รวมที่สูง ณ ปีก่อนตีราคาสินทรัพย์ใหม่ มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญต่อการตัดสินใจเลือกใช้นโยบายการตีราคาสินทรัพย์ใหม่เพื่อการตกแต่งตัวเลขทางบัญชี

จากข้อสรุปดังกล่าวสามารถสรุปมูลเหตุจูงใจที่ทำให้ผู้บริหารใช้ดุลยพินิจในการเลือกใช้นโยบายการบัญชีในการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์เพื่อการตกแต่งตัวเลขในงบการเงิน โดยผู้บริหารสามารถทำได้โดยการนำนโยบายบัญชีมาปรับใช้เพื่อให้สอดคล้องกับบริษัท (Schroeder, 1995 อ้างถึงใน วรศักดิ์ ทุมมานนท์, 2543) และปรับแต่งตัวเลขทางการบัญชีโดยอาศัยช่องโหว่หรือความยืดหยุ่นของหลักการบัญชีและทางเลือกต่างๆ ในการรับรู้รายการ การวัดมูลค่าและการเปิดเผยข้อมูลเพื่อจัดทำและนำเสนองบการเงินให้ออกมาตามความต้องการ (วรศักดิ์ ทุมมานนท์, 2543) ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 16 เรื่อง ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ที่ได้เปิดโอกาสให้บริษัทสามารถเลือกปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดมูลค่าสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ภายหลังการรับรู้รายการ ได้ 2 วิธี คือ วิธีราคาทุน และวิธีการตีราคาใหม่ โดยบริษัทกลุ่มธุรกิจอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างในช่วงปี 2554 - 2556 ส่วนใหญ่ที่เลือกใช้นโยบายการบัญชีในการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์เป็น

บริษัทที่มีอัตราส่วนสินทรัพย์ประเภทที่ดินและอาคารจำนวนมาก แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหาร เลือกใช้นโยบายการบัญชีในการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์เพื่อการ ตกลงตัวเลขทางบัญชีในงบการเงินเพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับบริษัทตนเอง ทำให้งบการเงิน แสดงฐานะการเงินที่มั่นคงมากขึ้น เนื่องจากมีมูลค่าของสินทรัพย์และส่วนของผู้ถือหุ้นที่สูงขึ้น และการประเมินราคาสินทรัพย์เพิ่มมีประโยชน์ในกรณีที่บริษัทมีผลขาดทุนสะสม ซึ่งในการ ประเมินราคาสินทรัพย์เพิ่มทำให้ส่วนของผู้ถือหุ้นมีสถานะเป็นบวกเพิ่มขึ้น อันจะมีผลดีต่อการ ขอสินเชื่อจากสถาบันการเงินต่างๆ ได้มากขึ้น

5.2 ข้อจำกัดในการวิจัย

5.2.1 ข้อจำกัดเกี่ยวกับขอบเขตของกลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ได้เลือก กลุ่มตัวอย่างจากบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เฉพาะกลุ่ม อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง ทำให้ข้อมูลที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างมีจำนวนค่อนข้างน้อย

5.2.2 ข้อจำกัดเกี่ยวกับตัวแปรของข้อมูลในแต่ละบริษัทแตกต่างกันมากเกินไป รวมถึง จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่นำมาศึกษาวิจัยส่วนใหญ่เป็นบริษัทที่ยังนิยมเลือกใช้นโยบายการบัญชีใน การวัดมูลค่าสินทรัพย์ด้วยวิธีราคาทุน จึงต้องทำการทดสอบเพิ่มเติม

5.2.3 ข้อจำกัดที่เกิดจากปัจจุบันทางสภาวิชาชีพได้ออกมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 16 เรื่อง ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ (ปรับปรุง 2557) โดยมีผลบังคับใช้สำหรับงบการเงินสำหรับรอบ ระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2558 ซึ่งบางบริษัทได้ถือปฏิบัติก่อนวันที่มีผล บังคับใช้ แต่งานวิจัยนี้ใช้ข้อมูลงบการเงินของบริษัท ปี 2554 - 2556 ซึ่งบริษัทโดยส่วนใหญ่ยังใช้ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 16 เรื่องที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ (ปรับปรุง 2552)

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการเลือกใช้นโยบายการบัญชีในการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ ประเภท ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ จากกลุ่มตัวอย่างกลุ่มอื่นแทน เพื่อที่จะได้เปรียบเทียบว่า มีผลการวิจัย ที่สอดคล้องหรือเปลี่ยนแปลงไปจากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้หรือไม่ เช่น กลุ่มธุรกิจโรงแรมและการ

ท่องเที่ยว หรือกลุ่มอุตสาหกรรมเครื่องจักร เป็นต้น หรืออาจจะเป็นกลุ่มบริษัทที่ไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

5.3.2 ศึกษาเกี่ยวกับการเลือกใช้นโยบายการบัญชีในการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ จากสินทรัพย์ประเภทอื่น เช่น สินทรัพย์ไม่มีตัวตน เนื่องจากมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 38 เรื่องสินทรัพย์ไม่มีตัวตน (ปรับปรุง 2557) ได้มีแนวทางเลือกให้บริษัทสามารถเลือกใช้นโยบายการบัญชีในการตีราคาสินทรัพย์ใหม่เช่นเดียวกับมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 16 เรื่อง ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ ทั้งนี้ผู้วิจัยอาจจะประยุกต์วิธีการวิจัยในครั้งนี้ไปใช้ศึกษาวิจัยในเรื่องดังกล่าวได้

เอกสารอ้างอิง

- กฤษณา กัมปนาทโกศล. 2551. การตกแต่งกำไรกับสัดส่วนการก่อก่อนนี้. วารสารนักบัญชี.
บทความวิจัย.
- ณัฐวุฒิ ตันติเศรษฐ. 2547. การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกนโยบายการบัญชีในการ
ประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่ : กรณีศึกษา
บริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. 2557. รายชื่อบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่ง
ประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร. แหล่งที่มา : [http:// www.set.or.th/](http://www.set.or.th/) (17 มีนาคม 2557)
- นิตยา เศรษฐโชติรส. 2541. ประเด็นปัญหาของการตีราคาที่ดิน อาคารและอุปกรณ์. วารสาร
นักบัญชี.
- นิพนธ์ เห็นโชคชัยชนะและศิลปพร ศรีจันเพชร. 2550. การสอบบัญชี. กรุงเทพมหานคร. ห้าง
หุ้นส่วนจำกัด ทีพีเอ็นเพรส.
- บุญทริกา ใจกระจ่าง. 2546. ปัจจัยที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลของเครื่องมือทาง
การเงินของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.
วิทยานิพนธ์. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปัญญา สัมฤทธิ์ประดิษฐ์. 2545. การศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความสามารถของกำไร
ทางบัญชีและมูลค่าตามบัญชีในการใช้อธิบายราคาหลักทรัพย์หุ้นสามัญใน
ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- พยอม สิงห์เสน่ห์. 2544. การสอบบัญชี. กรุงเทพมหานคร. โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.
- วันเพ็ญ วาดเขียน. 2547. การตกแต่งตัวเลขทางบัญชีโดยการตีราคาสินทรัพย์เพิ่ม :
หลักฐานเชิงประจักษ์จากบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สภาวิชาชีพบัญชี. มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 16 เรื่องที่ดิน อาคารและอุปกรณ์
(ปรับปรุง 2557). แหล่งที่มา : <http://www.fap.or.th/>. (23 กุมภาพันธ์ 2558)

เอกสารอ้างอิง (ต่อ)

- Cotter, J., and Zimmer, I. 1992. **Asset Revaluations and Assessment of Borrowing Capacity**. ABACUS 31: 136 - 151
- Defond, M.L. and J. Jiambalvo. 1994. **Debt Covenant Violation and the Manipulation of Accruals**. Journal of Accounting and Economics. 17.1 - 2: 145 - 176.
- Easton, P. D., P. H. Edey, and T. S. Harris. 1993. **An Investigation of Revaluations of Tangible Long-Lived Assets**. Journal of Accounting Research 31: 1 - 38.
- Kate Jlinek. 2007. **The Effect of Leverage Increases on Earnings Management**. Journal of Business Economic Studies Vol. 13 No.2 Fall. 24 - 26

ประวัติการศึกษาและการทำงาน

ชื่อ นามสกุล ฐิติวี ล้อวงศ์รัตนากร
วัน เดือน ปีเกิด 8 มีนาคม 2524
ภูมิลำเนา 81 ถนนรถไฟ 2 ตำบลท่าเรือ อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี
ประวัติการศึกษา

วุฒิการศึกษา	ชื่อสถาบัน	ปีที่สำเร็จการศึกษา
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.)	วิทยาลัยอาชีวศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี	2542
ปริญญาตรี	สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขต พณิชยการพระนคร	2546

ตำแหน่งและสถานที่ทำงานปัจจุบัน

พ.ศ. 2556 - ปัจจุบัน นักวิชาการตรวจเงินแผ่นดินปฏิบัติการ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

